

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—; za ino-
zemstvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knaflcova ulica št. 5/1
Telefon št. 2073 in 2804, ponoči tudi
št. 2034

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišstvo: Ljubljana, Prešernov-
ulica št. 54. — Telefon št. 2036Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 2497Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180
Wien, Nr. 105.241

Ljubljana, 13. aprila.

Proračun je sprejet, finančni zakon s svojimi amandmani je pod streho. Vlada je dobila najširša pooblastila. Narodna skupščina je na počitnicah. Kdaj se zopet sestane k meritornim razpravam, kdaj začne res zakonodajni del, o tem se v političnih krogih sploh ne razpravlja. Govorijo in prerokajo se le o tem, kako bo izgledala prihodnja vlada. Morda še nikdar se — presente cadavere — ni toliko razpravljalo o nasledstvu. Vsakdo pač ve, da je bila sedanja vlada poklicana le zato na krmilo, da izmanevira od Narodne skupščine proračun in, kar je še važnejše, pooblastilne amandmane. Kajti proračun sam zase, to je dovoljenje za pobiranje davkov in izdajanje državnega denarja, je v sedanjem slučaju le podrejenega pomena. Bistveni del sprejetega finančnega zakona tvorijo amandmani. Tudi v prejšnjih finančnih zakonih smo imeli amandmane, ki so pa največkrat le modificirali to ali ono določbo že obstoječih zakonov. Sedaj pa so tako rekoč vsi zakoni stavljeni vladni na dispozicijo, da jih menja po svoji volji ali celo nadomešča z novimi. Velik del zakonodajne oblasti je prešel na vlado, ki je le deloma vezana na finančni in novi »državni odbor«.

V to svrhu so bili poklicani v vlado klerikanci. Odzvali so se vabilu in v polni meri izvršili svojo nalogo. Pomagali so radikalom, prenesti prerogative Narodne skupščine na vlado samo. Ko gleda SLS na svoje delo, se lahko ponosno potirja na prsa, da je izvršila veliko delo za narod in državo.

Ali se res ne zaveda SLS, da je prišla na vlado samo radi tega, da prevzame odij za vse, kar nam bodo prinesli amandmani? Ali ne čuti, da so jo radikali rabili samo za stafažo? V državno-političnih vprašanjih so Srbi, Janci, zlasti radikali zelo previdni. Neradi prevzamejo sami odgovornost. Prepričati hočejo možnost očitka, da so prevzeli Hrvate in Slovence. Zato so pozvali »reprezentante slovenskega naroda« v vlado, da dajo tudi oni svoj votum za nove ustavnopravne smernice naše države. Da niso pri tem sodelovali tudi Hrvati, je morda malo neprijetno, a radikali že vedo, da se bodo z Radicem lahko vsak čas pobotali ako bo to treba.

Tako se je zgodilo, da je prenešana zakonodajna oblast od Narodne skupščine na vlado ter na dva odbora, v katerih imajo in bodo imeli radikali večino, ne le dinamično, ampak tudi številčno. Zgodovina bo morala zabeležiti, da se je to zgodilo z izrednim pristankom in s sodelovanjem SLS, to je tiste stranke, ki je od početka naše države pa do najnovejšega časa skoro neprestano slikala Srbe kot naše moralne in materijalne dušmane.

Težiče državnih poslov so prenesli amandmani finančnega zakona na vlado. Ta ne bo imela samo izključne besede v administrativnih poslih, ampak bo imela tudi zakonodajno oblast, ne da bi bila narodnemu zastopstvu dana prilika pravočasne kritike in korektur. Razumljivo je zato, da vsi tisti, ki hočejo v novih državnopravnih razmerah priti do moči, mobilizirajo ves svoj zakulisni aparat, da bi prišli v poštev pri novi kombinaciji. Morda še nikdar v naši novejši zgodovini se za vlado ni vodila tako srdita borba, kakor to pot. Se nevedno je moral gospod Uzunović pri belem dnevu z lučjo iskati stranke, ki bi hotele vstopiti v vlado. Sedaj se stranke zavedajo, da bodo imele v novi situaciji potom vlade neprimerno večjo moč, kakor so jo imeli doslej: zato je zakulisna borba za portfelje tako ostra.

Pozicija SLS ni zavidanja vredna. Da program bodoče vlade ne bo avtonomističen, o tem vodstvo klerikalne stranke samo ne dvomi. Ni še pol leta, ko je g. Korošec prisegel na slovensko avtonomijo, sedaj pa je sam pomagal, dati vso moč v roke njenim najbolj zagrozenim nasprotnikom. In SLS se mora zavedati, da je radikali sedaj ne rabijo več. Morda bodo še nekaj tednov ostali v vladi, saj je tudi v Avstriji bilo vedno par strank, ki so služile diktatorjem za stafažo. Tako najvsi na klerikalci sami niso, da bi si domišljali, da bodo sedeli z radikali in morda še kako drugo stranko pri vladni mizi kot enakovredni kompascienti in da bodo sodelovali o državnih vprašanjih. Ako jim bo sreča mila, bodo dobili tu in tam kako strankarsko drobtino.

Velika in težka bo odgovornost SLS pred zgodovino in narodom, prej ali slej bodo ž njo radi tega usodnega koraka obračunali tudi njeni sedanji volilci.

Seja ekonom.-fin. komiteta ministrov

Beograd, 13. aprila. p. Zvečer je bila seja ekonomsko-finančnega komiteta ministrov, na kateri so določili razpored o razdelitvi 150 isgovov, ki naj se dajo v praviilo našim zasebnim železniciškim posredovalcem. Odobren je bil kredit 170 tisoč dinarjev, ki naj se ob velikonočnih praznikih razdeli kot podpora vojnim invalidom.

Uzunović v dveurni avdienci

Poskusi za provizorično izmirjenje v radikalskem klubu. — Kaj predlaga Uzunović in kaj pravijo pašičevci. — Beograjske novice o nevzdržnosti sedanjega političnega položaja.

Beograd, 13. aprila. r. Danes ob pol 11. je predsednik vlade Uzunović bil sprejet v avdienci, ki je trajala do tri četrti na 1. Novinarji so čakali na predsednika vlade v ministrskem predsedništvu, g. Uzunović pa je zapustil dvor pri stranskih vratih in se odpeljal naravnost domov.

Zvečer so od 17. do 19. imeli konferenco Uzunović, Maksimović in doktor Sršić. Noben od njih ni hotel dati novinarjem o predmetu razgovora nikakega obvestila. Ve se pa, da so se na tej konferenci razgovarjali, kako bi se vlada učvrstila v radikalnem klubu. Vlada trojica je predložila nezadovoljnim pašičevcem naj pristanejo, da se debata o obtožbi Bože Maksimovića izvrši brez potresljajev ter obeta, da se bo potem izvršila rekonstrukcija vlade po njihovi želji. V to svrhu se lansirajo vesti, kako da se v vladi izvaja pritisk na Božo Maksimovića, da bi se sam umaknil, in da je celo Uzunović sam odločen, da iztisne Maksimovića, ker bi se potem mogla sestaviti koalicia z Demokrasko zajednico. Trdi se, da se pogajanja z Demokrasko zajednico vršijo uspešno ter da je že gotovo, da bodo demokrati dobili pet portfeljev. V resnici pa se z demokrati sedaj ne vršijo nikak pogajanja. Pogajanja, ki so se vršila, so prekinjena.

Opozicija motri borbo, ki se vrši v radikalnem klubu in predvideva za radikalsko stranko najtežje posledice. Pašičevci odločno odklanjajo spravo, in vsled tega je danes v radikalnem klubu bil velik prepir. Zvečer je vaš dopisnik imel priliko, da se je razgovarjal z mnogimi uglednimi pašičevci, med njimi z aktivnim ministrom. Pašičevci izjavljajo, da ne želijo nobene kompromisne rešitve. Rekli so: čedna naša želja je, da Uzunović takoj poda ostavko. Ako vlada tega ne stori do 19. aprila, je razkol kluba neizogiben. Razcepil bomo klub in stranko. Z nami so Aca Stanojević, Marko Trifković, ves glavni in izvršni odbor radikalne stranke, vse okrožne in srezke organizacije, Triumvirat Uzunović - Maksimović - Sršić se drži samo, dokler je na vladi.

Splitska oblastna skupščina grozi s štrajkom

Ker vlada ne da denarja za dnevnice. — Vprašanje združitve splitske in dubrovačke oblasti. — Zasedanje osječke oblastne skupščine.

Split, 13. aprila. n. Na današnji seji oblastne skupščine je radičevski zastopnik Barbarić z otoka Hvara predlagal, da se splitska in dubrovačka oblast spoji v eno dalmatinsko oblast. Ker se je temu protivil zastopnik vel. župana dr. Benzon, se bo o tem predlogu razpravljalo na prihodnji seji oblastne skupščine. Potem je predsednik skupščine dr. Vuković na veliko iznenadenje izjavil, da oblastni poslanci ne bodo več dobivali dnevnic, ker je veliki župan izplačilo predjurno ustavil. Zato je predsedništvo oblastne skupščine poslalo velikemu županu nujno predstavo, v kateri se napoveduje, da bo oblastna skupščina ustavila delovanje, dasi niti proračuna še ni sprejela. Obenem se prosi, da se takoj nakaže 200 tisoč dinarjev. Zastopnik velikega župana dr. Benzon je izjavil, da vlada ni definitivno ustavila izplačila, temveč da se je poslalo generalni direkciji državnega računovodstva v Beogradu vprašanje, ali se predjurni smejo izplačati. Nato

so bile volitve delegatov za konferenco vseh oblasti v državi, ki bo v Beogradu 1. maja. Prihodnja seja se bo vršila 19. aprila t. l.

Osijek, 13. aprila. r. Na včerajšnji popoldanski seji oblastne skupščine je bila specialna debata o uredbi glede ustrojstva oblastnega odbora. Večina je šla preko ugovorov poslancev SDS ter sprejela predloženo uredbo.

Na dnevni red današnje seje je bil postavljen predlog oblastnega proračuna. Predlog predvideva 27 milijonov izdatkov, od tega preko milijon dinarjev za osebne in materijalne izdatke oblastne skupščine in odbora.

Poslanci SDS Dobrović, Marin in prota Podunavac so kritizirali poudine postavke ter predložili razne predloge, ki jih je večina odklonila. Proračun je bil sprejet z glasovi radičevcev, zemljoradnikov in federalistov. Proti so glasovali samostalni demokrati, radikali in klerikalci.

Poslanci SDS Dobrović, Marin in prota Podunavac so kritizirali poudine postavke ter predložili razne predloge, ki jih je večina odklonila. Proračun je bil sprejet z glasovi radičevcev, zemljoradnikov in federalistov. Proti so glasovali samostalni demokrati, radikali in klerikalci.

Zagrebaške pikanterije

Zagreb, 13. aprila. r. Današnji »Dom« objavlja formalni popravek župana arhitekta Heinza, ki izjavlja, da bo tožil radičevskega prvaka Rudolfa Hercega radi klevete, ker je v »Domu« dne 6. t. m. napisal, da je načelnik Heinz organiziral krvavi napad na njega in da je tekem tega napada dajal znake federalistom, naj puste Košuti in udarijo po Rudolfu Hercegu.

V isti številki »Doma« piše Rudolf Herceg, da so »nasprotniki hrvatskega seljaškega pokreta« ustanovili politično društvo, ki bo imelo predsednika v osebi župana arh. Heinza, za tajnika pa urednika Dežmana od »Obzora«, Schlegla od »Novosti« in Peršića od »Hrvata«. To društvo naj brani »sramotno postopanje« večine v zagrebskem občinskem svetu dne 4. aprila, na kateri je arh. Heinz napadel Stepana Radića s tako »gnusnimi izrazi«, da se jih sramuje jo celo Heinzovi listi (Obzor, Jutarnji list in Večer). Končno trdi Herceg, da »ferjalcem« (t. j. hrv. federalistom) glava ne poči na vratu, temveč na nekem drugem delu telesa...

Volilna reforma na Bolgarskem

Sofija, 13. aprila. (pa.) Zbornica je sprejela zakonski načrt o volilni reformi. Uvede se proporcionalni volilni red. Volilne edice so okrožja. Listi, ki je dosegla gotov minimum glasov, je zagotovljeno zastopstvo v sebranju.

di. Ko se razcepimo, bo izgubil vse in uzunovićevcem kmalu nikjer ne bo.

Posvetovanja, ki jih je začel Aca Stanojević, se nadaljujejo intenzivno. Triumvirat konfirira, zbira svoje sile in tako se da voljačiti tudi včerajšnja avdiencia Bože Maksimovića ter današnja dvoumna Uzunovića avdiencia. Danes popoldne je Boža Maksimović posetil komandanta kraljeve garde Pero Živkovića. Vlada proti radikalnemu klubu da bo razpustila Narodno skupščino ako se klub ne bo pokoril in da bo razpisala nove volitve.

Novinarji so zvečer počakali Uzunovića in mu stavili celo vrsto vprašanj. Uzunović je odgovarjal da ni nič novega. O izjavah, ki jih dajajo pašičevci, se je Uzunović izrazil: »To, kar oni govorijo, so stare pripovedke. To me pušča popolnoma ravnodušnega. Vprašam, kaj more reči o svoji avdienci, je Uzunović odvrnil, da sploh ni bil pri kralju, temveč samo pri ministru dvora in to radi resortnih poslov.

Beograd, 13. aprila. p. Poluslužbeno radikalno »Vreme« objavlja komentar o političnem položaju in piše med drugim: Splošno prepričanje je, da je spor med vlado in radikali nezadovoljnejši v rosen in da lahko dovede, ako se na miren način ne poravnata, do težjih posledic v našem političnem življenju.

Zato je vodstvo radikalne stranke posvetilo vso svojo pažnjo urejanju odnosov v klubu. Vsled tega je tudi zastala akcija za razširjenje sedanjega koalicijskega z nekimi drugimi strankami. Radikali nezadovoljneži so včeraj trdili, da se pomirjenje izvrši samo na ta način, ako Uzunović in Maksimović pristanejo, da prepustita predsedništvo vlade in notranje ministrstvo drugim osebam iz radikalnega kluba.

»Politika« piše: Kombinacija, ki ji načeljuje Uzunović, je že davno nemogoča, danes je absolutno nemogoča. Radci tega se je razmišljalo o novi kombinaciji z V. Vučkovićem na čelu. V usodnem trenutku se je Uzunović ponudil, da sam poizkusi ustvariti novo kombinacijo. To je povzročilo zastoj v razvoju političnih dogodkov, zastoj, ki je položaj navdal s popolno negotovostjo.

Beograd, 13. aprila. p. »Vreme« objavlja daljši intervju z znanim bolgarskim slavistom in delegatom bolgarske akademije, bivšim ministrom prosvete Stevanom Bobčevem, ki je že leta 1906. organiziral prvi slovenski kongres v Sofiji. Bobčev izjavlja, da je svetovna vojna končana in da je treba iz vsega srca želeli, da se ti dogodki pozabijo. Bolgarski politiki uvidevajo, da leži rešitev Bolgarske in vseh slovenskih narodov v veliki kulturni solidarnosti. Publicistika bi morala predvsem razširjati zavest o sličnosti in sorodnosti med slovenskimi plesemi ter podčrtavati potrebo vzajemnega življenja med Bolgarsko in Jugoslavijo. Naša bodočnost je odvisna od nas samih, od naše miroljubnosti in od našega medsebojnega soglasja. Bolgarska je na potu, da najde temelje takega sporazuma, zblizanja in iskrenega prijateljstva z Jugoslavijo. Mi smo slovenski narod. Bolgarska hodi po lastni poti, a ne more ostati dolgo izolirana. Razumljivo je, da bo Bolgarska poiskala sporazum z balkanskimi narodi na podlagi Društva narodov. Ali se bo to zgodilo v obliki federacije ali v kak drugi obliki, tega ne morem povedati. Prepričan pa sem, da bo zblizanje med Bolgarsko in Jugoslavijo postalo danes ali jutri stvarnost.

Beograd, 13. aprila. r. Na kongresu bizantologov je došlo do malega toda pomembnega incidenta. Predsednik naše delegacije profesor dr. Jovan Radonjić se je zahvalil inozemskim gostom »v imenu kraljevine Srbije«. Na to so neki naši delegati vstali ter izjavili na kongresu pred gosti, da smatrajo za svojo dolžnost, da se tujim gostom zahvalijo tudi »v imenu hrvatskega naroda«. Dr. Jovan Radonjić je kot poslanec eden najodličnejših članov današnje vlade ne kolicije ter predsednik finančnega odbora Narodne skupščine.

Beograd, 13. aprila. d. Na temeljni konvenciji, sklenjene leta 1919. z Grčijo, je prišla vlada sedaj likvidirati razne cerkve, šole, grobove itd. v grški Makedoniji, ki postaja s tem proti odškodnini državna last. Makedonski narodni odbor odreja vladi pravico likvidiranja, češ, da te nepremičnine niso zasebna last in se zato ne nanašajo na konvencijo z Grčijo in se tudi ne morejo prodati. Ker vztraja vlada na svojem stališču, so emigranti iz grške Makedonije sklenili, da bodo z vsemi sredstvi, ki jim jih nudijo bolgarski zakoni, ščitili svoje interese. Ta izjava se smatra za bojno napoved Makedoncev vladi. Spor je tem pomembnejši, ker so Makedonci doslej podpirali vlado.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 13. aprila. d. Zunanji minister odputuje za praznike na svoje posestvo v Cocherelu, potem pa gre za nekaj dni na odhiti na Rivijero. Govori se, da se pri tej priliki sestane z nemškimi zunanjim ministrom dr. Stresemannom.

Beograd, 1

Novinske kombinacije in stvarna situacija

Politiki kot ujetniki političnih reporterjev. — Ministarski predsednik o polnoči na telefonu. — Po ameriško ali po balkansko? Ali morejo pašičevci glasovati za obtožbo proti Maksimoviću? Vukičevićin Ninčić!

(Od našega rednega beogradskega političnega suradnika.)

★ Beograd, 12. aprila.

Novinska politička reportaža razvila se je kod nas u posljednje vrijeme u velikom stilu. Novinarima ne izbegne nijedan sastanak, konferencija političara, makar samo dvojice. Pred njima ne može da se sakrije nikakova privatna večerica političara. Odmah će doleteti, kao što se je to već i dogodilo, uz reportere i fotografi i zamoliti iznenadje ne poslanike, ministre, da malo poziraju, kako bi ih se u magnezijevom svjetlu moglo zgodno ovekovečiti... Nikakova nije redkost, da novinari probude telefonom noću ministra, što više i predsednika vlade, da im kaže što misli o kakvoj privatnoj izjavi svoga protivnika. No nisu novinari toliko krivi. Manire ove ima mnogo na duši sam današnji predsednik kabineta. Dok bi se Pašičevi intervjui kroz celo dugo vreme njegove političke karijere mogli na prste izbrojiti, dok Pašić «reporterima», kako ih je nazivao, nije ni slova htio da kaže, osim ljubaznog smeška i pozdrava, dotle g. Uzunović ne samo da daje često vrlo komične izjave, nego moli kod svake svoje krize — pomoć ovih novinara, da lakše rasplete i svlađa krizu... A njima je baš obrnuto stalo da što više zapletu i zamre, da imaju što više i što duže «senzacije».

Naši politički reporteri, poput američkih, sami fabrikuju afere. Ne da ih prosto izmisle, dogodi se i to, ali redje. Oni izmame u času kakove uzbuđenosti izjavu kojeg političara i onda ju smesta saopšte njegovom protivniku, da dobiju odmah i odgovor, polemiku. Afera je tu.

Onakav široki publicitet svakom kretu, svakom i najmanjem detalju u političkom životu ima svojih i dobrih i loših strana. Dobro se u tome, što se i na taj način naša politika nekako demokratizuje, izlazi iz kabinetskih skrovišta i odigrava se pred očima publike. Kao one orijentalne trgovine, koje su sve na ulici sa robom, kupcem i prodavcem. Loša je strana u tome, što se usled bezobzirnog otkrivanja svakog sušna sprečava možda onaj svuda potreban često intimniji saobraćaj između političkih protivnika. Svak se onda boji, da ne dodje u novine, da ne bude proskrbivovan među svojim. Danas, kad se sastanu dva političara različitih stranaka, moraju pre svakog razgovora staviti uslov, da neće izneti razgovor u novinama, da neće posle jedan drugoga terati u laž. Onda ono stalno opominjanje imena nekih političara u novinama deluje epidemski. I drugi po tom nastoje, da budu neprestano na tapetu, da publika ne zaboravi na njih, da ih većno čuje i vidi na pozornici.

Uz ovakve običaje malo koji političari slede onu Lutherovu: «Mnogo znajte, a malo pričajte, ne odgovarajte na sva pitanja».

Ali sve sam ovo izpričao zbog ove najvažnije poduke za politiku: Novinski reporteri moraju svojim novinama da dnevno lijeruju novosti, političku situaciju, kad će vlada pasti i koja će nova doći. U tom poslu i žurbi prirodno je, da ne mogu dnevno uhvatiti vazda neku novu kombinaciju. Koliko god smo bogati na krizama, ipak se politički život ne odvija tako brzo i naglo, nije ni toliko komplikovan i opsežan, da bi mogao pružiti uvek svežu i — institutu hrane za gladnu publiku. Zato se osobito u beogradskim dnevnicima razvlači svaki detalj poput harmonike, nastoji se preduhitriti događajima ili iz konkurencionih razloga, da takovu «predviđanje» ne objavi protivnički list, ili pogodujući onom pravilu: što tko želi, onaj i veruje.

Na takav se način redovno stvaraju pogrešne predodžbe, te javnost biva razočarana, kad se sve onako brzo i baš onako kako je očekivala ne razvija.

Da spomenem konkretni slučaj: U utorak 19. o. m. započeli diskusija o obtužbi ministra Maksimovića. Novine su pune vesti, kako će pašičevci glasovati za obtužbu, dakle otvoreno protiv Maksimovića, i onda se zaključuje, da zbog toga mora ići i pre da Uzunović padne ili da dodje do proširenja današnje koalcije. Ja sam u poslednjem pismu razložio, kakav je odnos između dve glavne grupe u radikalnoj stranci. Napostoj je velika, elementi raspada su ovdje — tek je veliko pitanje, kada i na čemu može da dodje do konačnog sudbonosnog loma. Po mom mišljenju treba da nastupi neki veliki događaj, koji bi pritisnuo jednu i drugu grupu tako o zid, da ne bi znala ni mogla drugamo, nego da kida. Takav događaj ne može da bude sama obtužba protiv Maksimovića. Pre svega ta je obtužba podneta od demokratske (Davidovićeve) stranke. Tu se optužuje ne tek režim Maksimovićev nego sistem i vladavinu cele radikalne stranke. Koji će od radikala glasovati protiv radikalne politike, koju je i sam dosada podržavao? A ako bi glasao, on bi se sam smesta izključio iz stranke, što bi sav radikalni narod zahtevao.

Ako g. Uzunović uspe u borbi, koja se vodi sada za kulisu političke pozornice, da se održi na vlasti do 19. o. m. i do kraja optužbe, onda će svi radikali, dakle i pašičevci, glasati protiv optužbe. Oni bi se usudili glasati

za optužbu jedino u tom slučaju, kad bi im se namignulo, da će tako odista oboriti triumvirat i da će za njih doći povoljna kombinacija. Ali da budu izbačeni posle iz stranke, a Uzunović još da i ostane (Radića ima u rezervi) — takovu očajnu smelost ne sme nitko da im imputira.

Pašičevci se u novinama, onako između redaka, prete sa 19. aprila. To im treba, da mogu pojačati zakulisnu akciju protiv Uzunovića. Sada secuju na kartu Velje Vukičevića. Ovaj je dođuše odlučni protivnik pašičevaca. On se je odelio sa Ljubom Jovanovićem od radikalne stranke zbog Pašića. On je vezan uz one, koji imaju vlast — već zbog svog izbornog okruga, gde bez vlasti ne bi bio više izabran. Zato, ako gospodu Velju Vukičeviću podje za rukom, da sada zameni g. Uzunovića, to neće značiti povoljan kurs za pašičevce. No ovima je sada, kako izgleda, u glavnom stalo, samo da se obori Uzunović, pa ma šta iza njega sledilo.

G. Velju Vukičeviću pomaže mnogo g. Ninčić. Neki drže, da to čini sa prozirnim tendencijom, da nakon očekivanog brzog kraha Vukičevićevog dodje — on.

Prema svemu ovom, stvari još nisu toliko sazele, da bi se mogao sada već očekivati temeljit preokret, koji će doći, jer mora doći.

Interesanten prispevek k vatikanski politici napram Jugoslaviji

Klerikali posebno radi predložuju papežu i visoke crkvene dostojanstvenike u Rimu kot najveće zaštitnike slovenskih pravic u Slovenec se posebej. Pri vsaki prilici se «Slovenec» zlaže o Vatikanu, kako da protestira proti fašizmu radi demokracije i raznarodovane politike in radi preganjanja našega življa na Primorskem. Resnica pa je ta, da je Vatikan u tem oziru najpokorniji sluga fašizmu in da podpira to fašistično raznarodovanje kar moči. Vatikan gre še dalje. Vsi znali kažejo, da podpira Vatikan tudi italijanske aspiracije u Dalmaciji. Kako znano, so si neki italijanski čenikali vtepli v glavo, da s pomočjo spačedenih imen naših primorskih krajev dokazujejo, kako je Dalmacija italijanska in da je jugoslovenski življaj priseljen. V službo te tendencije je očitno postavil tudi Vatikan. V številki njegovga poluslužbenega lista «L' Osservatore Romano» od 2. aprila citamo na drugi strani dalje poročilo o pastirskih listih jugoslovenskih škofov, ki so jih izdali v zadnjem času O škofu Srebrničnu na Krku trdi v debelo tiskanem naslovu, da je «vescovo di Veglia», dubrovniški škof Marčelić je v vatikanskem glasilu «vescovo di Ragusa», škof Bonafacci «vescovo di Spalato», škof Maršić pa «vescovo di Segna». Glavno vatikansko glasilu ne priznava, da je Srebrnić škof na otoku Krku, da je Bonafacci škof u Splitu, Maršić škof u Sinju. Marčelić pa škof u Dubrovniku. Kakšno vpitje bi zagnali italijanski fašisti, ako bi se «Osservatore Romano» postavil na legalno in faktično stalište ter priznal kraje, ki se etnografsko in državno politično našli, kot jugoslovenski! Vatikanško glasilu se torej modro drži fašistične «linije»... To niso maleenosti, temveč jasna znamenja, ki razsvetljuju mentaliteto vatikanske diplomacije, ki se noče niti pri takih stvarih zameriti vladajošim u Italiji.

Klerikalna tolazba državnim nameščencem

Klerikali imaju posebno organizaciju državnih uslužbenec, somišljenikov SLS, ki si smatrala za potrebno, da bi se ob uveljavljenju novega financaznega zakona zavzela za ohranitev pravic državnih uslužbenec, pridobitih z uradniškim zakonom iz leta 1923. Nasprotno je smatral odbor te strankarske organizacije za potrebno objaviti v včerašnjem «Slovenec» izjavo, u kateri opozarja nižje državne uslužbenice, naj se ne puste vznemirjati od alarmantnih vesti o novih določbah financaznega zakona. Namesto, da bi državnim uslužbenecm točno obrazložili njihov novo nastali položaj, jim ta odbor pripoveduje, kako so poslanici SLS odvrnili od njih nesrečo, ter se je povzpelo celo do nečuvne trditve, da je amandmana št. 174 b pravičen z ozirom na ogromne stroške, ki jih nosi država za svoje uradništvo, ker se bodo mogli zvaniki in služitelji prevesti na dnevničarje, ako še nimajo tih let državne službe.

Mi smo o stvari že podrobno poročali, da pa pokažemo u potni luči izjave tega odbora klerikalne organizacije državnih uslužbenec, hoćemo ponovno osvetliti protisocijalne ukrepe, ki so u prvi vrsti naperjeni proti nižjim državnim uslužbenecm.

Amandman fin. ministarstva št. 174 b, o katerem pravi odbor klerikalne organizacije državnih uslužbenec, da je pravičen, se glasi kot št. 306 novega financaznega zakona tako-le:

«Od dneva uveljavljenja tega zakona se u svih poklicih državnih uslužbenec (zvaniki in služitelji), ki ne spadaju u uradniške kategorije, morejo posamezne osebe postaviti kot dnevničarji u smislu št. 130 zakona o uradnikih in ostalih civilnih državnih uslužbenec od 31. jultila 1. 1923. izvanjski državno policijsko stražo in poli-

cijske agente (detektive) ter zvanikiške financazne kontrole.

Oni državni uslužbenici, ki bodo teza dne u takih poklicih in nimaju tih let efektivne državne službe, se morejo nadalje zadržati u državni službi samo kot dnevničarji u smislu št. 130. zakona o uradnikih in ostalih civilnih državnih uslužbenec od 31. jultila 1. 1923 za mesečno nagradu, ki jo bodo pristojni organi določili.

S to nesocijalno določbo se odvzema zvanikiškom in služiteljskom zakoniti pravici, ki si jo je pridobili na podlagi uradniškoga zakona, obenem pa se jim onemoguća, da bi kdaj postali zvanikiški in služiteljski ter si pridobili pravico do pokojnine. Svoja najboljša leta bodo prisiljeni, ako ih bodo hoteli obdržati, zapraviti u državni službi, na stara leta pa bodo vrženi na cesto brez vsake resne preskrbine. Skandalozno je, da je klerikalna stranka, ki je včasih toliko govorila o socijalni pravici, zastopila baš proti najnižjim kategorijam državnih uslužbenec. Tu so u prvi vrsti prizadeti množičevinski zvanikiški in služiteljski pri pošti, pismonoše, nadalje jetniški paznici itd.

Naj navedemo še kakve pravice daje št. 130 uradniškoga zakona dnevničarjem. Ta člen pravi:

«Država sme najemati kontraktualne uslužbenice ali dnevničarje brez oziara na to, ali so državljani kraljevine ali inozemci. Taku uslužbenicu nimaju pravic, ki ih imaju ostali uslužbenici po tem zakonu (uradniškom zakonu), nego nagrada za delo se jim odreja s pismeno pogodbo ali pa s odlukom na podstavi običajna predpisa, s katerim se računa nagrada dnevno, mesečno ali letno, bodisi povpročno. Kontraktualni uslužbenici u ožjem smislu se najemaju samo izjemoma in sicer z odobritvijo ministarskega sveta in na predlog pristojnoga ministra. Pogodba se sme skleniti za tri leta.»

Tako torej izgleda nesreća, ki so jo po trditvi odbora organizacije državnih uslužbenec, somišljenikov SLS, odvratili poslanici SLS. Edina dobrota, ki jo bodo uživali na dnevničarje prevedeni zvanikiški in služiteljski, bo njihovo zavarovanje po zakonu o zavarovanju delavcev. To se pravi, da bodo zavarovani za slučaj bolesti kakor je zavarovan vsak delavec pri zasebnem podjetju. To pa je najmanji, kar je morala država dovesti državnim dnevničarjem, kajti za to je bila obavezana že po međnarodnih pogodbah o zaštiti delavcev.

Odbor organizacije državnih uslužbenec somišljenikov SLS, sicer navala, da se pritožuje jetniški paznici, ki bodo prevedeni na dnevničarje, ter priznava, da je njihova služba nevarna in neporna, kakor je oronjiska ali politička. Obenem izražaja željo, naj bi jetniški paznici uživali iste pravice kakor oronjici, in prosili klerikalne poslance naj se zavzamejo za teženje jetniških paznikova. Ta klerikalni odbor zvali po toči, posredovati bi morali prei, predno je bil uveljavljen financazni zakon in ko so opozicionašni poslanici s sam. demokratima na čelu u financaznom odboru ter u Narodni skupščini nastupali proti nesocijalnim določbam novega financaznega zakona. Takrat je ta odbor glasovali za vse določbe financaznega zakona kakor ih je predložio financazni ministar z odobrenjem celokupne vlade in z izrečno privolitvijo klerikalnih ministarova.

Odbor organizacije državnih uslužbenec somišljenikov SLS, govori tudi o penzionistih, ki ih imaju po novem financaznom zakonu odvzete osobne draginjske doklade. Pri tem skuša u nerazumljivim i nestvarnim podatci opraviti delo klerikalnih poslanec u zagovarujujućim ukinjenje osobnih i draginjskih doklad upokojencem s trditvijo, da je u stari Srbiji vse polno penzionistova, ki so služili samo par dni ali par mesecova ali kvećem par let u državni službi, ki so u najboljši moći dobi i imaju penzije, kakor da bi imeli 20 ali već let efektivne državne službe, ker so se im vsa vojna leta štela dvakratno. To je seveda neresnično, ker je po uradniškom zakonu mogli biti državni uslužbenec upokojeni šele po 10 letih službe in ker se mu je po št. 137 šteti u pokojnino samo čas, ki ga je prebilo međ vojno u vojaški službi.

Menimo, da odbor državnih uslužbenec, somišljenikov SLS, nastupa u «Slovenec» samo u obrambi SLS, ne pa prizadeti državnih uslužbenec, vied dobi bi bilo bolj pošteno, ako bi se ne posluževal firme državnih uslužbenec. Prepričani smo, da vsi državni uslužbenici u obrambo z ogrorčenostjo odlikajuju, obenem pa nas veseli, da se je organizacija drž. uslužbenec somišljenikov SLS, tako iskreno — razkrinkala.

Politične beleške

Odgovornost klerikalcev za državni proračun

Dosleje je «Slovenec» u veliko vneio zagovarjal novi državni proračun in tajnik SLS g. kaplan Gabrovšek je celo u zagrebskih listih izjavljaj, da je klerikalna stranka ponosna nanj in da prevzema tudi vso odgovornost. Ker so se pa na podlagi tega proračuna izvršile številne redukcije uslužbenec, zlasti pa železniških delavcev, ki ih je bilo samo u Sloveniji upokojenih oko 400, je včerašnjaj «Slovenec» radi ogrorčenosti prizadeti in odpora javnosti proti SLS nenakrat nesramno prišel lagati, da je «SLS našla, ko je stopila u vladu, proračun že izglasovan u financaznom odboru, in da so vse redukcije, ki se vrše, plod proračuna, ki je bil u odboru že sprejet, predno je SLS stopila u vladu.» Delstvo je seveda to, da je bil proračun u financaznom odboru sprejet u glasovaj klerikalcev in radikalova proti glasovam vseh ostalih stranak. In ako trdi «Slovenec» kaj drugega, namenoma zavestno laže. Sicer pa je imela vlada tudi poznele priliko zboljšati proračun, kakor ga je mogla poslabšati, kar je u raznim amandmanima tudi res storila. Ugotavljajmo, da je međ proračunsko debato u Narodni

skupščini «Slovenec» celo grozil, da bo vlada že našla primerna sredstva proti vsem onim, ki bi skušali preprečiti uveljavljanje proračuna, za katerega so klerikali in radikalni glasovali u financaznom odboru. Vied skraćenega proračuna prometnega ministarstva so bile izvedene obširne redukcije delavstva, ki ih klerikali seveda ne morejo zagovarjati. Zato pa «Slovenec» sedaj proglašaja te redukcije kot «sad direktorskih konferenc, kot stvar šefova, ki da so pristajali SDS.» Kdo so ti šefi, ne pove. Torej je sedaj redukcija po «Slovenec» kriva SDS ki je glasovala proti skraćenju proračuna prometnega ministarstva, nadošla pa je SLS, ki je glasovala za skraćeni proračun in torej tudi za redukcije delavstva. Kar se tiče direktorskih konferenc, ugotavljajmo, da se je obseg redukcij na podlagi proračuna določil na konferenci železniških direktorova u Beogradu pod predsedstvom prometnega ministra, za čegar delo je odgovorna celokupna vlada in torej tudi klerikali. S svojimi bedastimi zavilanjaj «Slovenec» ne bo zakrivil krivde SLS za sedajni proračun in za redukcije državnih uslužbenec in delavcev. Jutri bo «Slovenec» že tudi trditi, da je SDS kriva, da so se državnim delavcem znijale mezde in da se je nanje razširil davek na ročno delo. Klerikalna mrala ne pozna nobene meje.

Črnogorski radikali proti vladi

Glasilo radikalne stranke na Cetinju «Crna gora» je objavilo z ozirom na amandma o odškodnini dinastiji Petrovićeva, članek pod naslovom «Imetje dinastije Petrovićeva» u katerem pravi: «Medtem ko so na uradnih mestih molčali, so se agenti bivše dinastije u napihajeno obolostjo izprehajali po Terezijah i se videli u ministarskih kabinetih i njihovih neoficijelnih agenturah. Viedelo se je, da se nekaj pripravlja, toda da bo ta «mekaja» tako «krivnostno in nepričakovano uskočil u financazni zakon in postal zakon proti zakonu, ki so ga Črnogorci svo vereno izglasovali 1. 1918. u Podgorici, nismo pričakovali niti nismo mogli sa kaj takega misliti. Dne 31. marca pa nam je u tihem pomoćem času Narodna skupščina kraljevine SHS priredila tu to iznenadjenje ter z amandmanom pooblastila financaznoga ministra, da more članom bivše dinastije Petrović-Pilegova izplaćati 42 milijova nov dinarjev poleg povrnitve del njihovega nekdajnjega imetja. Mi črnogorski radikali brez oziara na strankarske odnose ne moremo zagovarjati alo delanje na ljubo blazirnih izrodov te rodbine, študi je kraljevstva, ter demantirati sehe i svoje sedemletno nacionalno delo. Smatramo, da bi se ne izvršilo, u kolikor se tiče odstopitve dela imetja, dokler se more ta izprememba zakonito izvršiti. To bi bila dožnost kraljevske vlade kakor tudi radikalne stranke, to se mora storiti u interesu države in zlasti političnih samer u Crni goru. Proti milijonski odškodnini bivši črnogorski dinastiji se torej upiraju tuji radikali, le naši klerikali jo u svojih listih zagovarjaju. O tej stvari piše tudi zagrebska «Borba» od 9. aprila naslednje: «Enostaven račun izkazuje, da bi se iz vnote, ki se u gotovom denarju poklanja propadli rodbini Petrovićeva, mogla izplaćati celo leto mesečna plaća 1500 Din (normalna plaća ukaznega uradnika ali starejšega kvalificiranoga delavca) množici 2330 delavcev in uradnikov. To je obenem tudi višina vnote, ki so jo delavci cele Jugoslavije u zadnjih par letih prihitali od ust u obliki takozvanega fonda za brezposelnost, iz katerega pa niso dosle mogli dobiti nobene podpore.» «Slovenec» je imel kljub vsemu držnost zapisati, da pomeni milijonska odškodnina bivši črnogorski dinastiji «eminentno patetično državotvorno delo, ki bo u korist državi, njenemu ugledu ter kreditu i ki bo tudi dignilo u znanjem svetu visoko mišljenje do najvišjih predstavnikova naše države.»

Redukcija delavskih plač u zagrebski žel. direkciji

Zagreb, 13. aprila. r. u zagrebski železniški delavnici, kjer je bilo koncem preteklega leta vied pomanjkanja kreditova nadomada odpućenih već sto delavcev, so bile te redukcije bozneje vied odlučne intervencije preklicane. U novem proračunu so ostali krediti nepovećani in železniška uprava se je odlučila, da delavcem zmanjša plaće. Predvčerašnjim je vodstvo delavnice brez uradnih obavestila delavstva nabro liste o delovnih urah i obenem objavilo, da se bodo delavcem znijale plaće od 4 do 24 dinarjev dnevno. Ta vest je izazvala međ delavstvom, ogrorčenje i nezadovoljnost. Delavstvo je imelo sastanak, na katerem je sprejelo međ drugim tudi brzajavno resoluciju na ministra saobraćaja, ki se glasi: «Enstavno i brez zasljanja delavstva je uprava zagrebske delavnice obćuvno zmanjšala mezde skoro vseh delavstva. Izjavor, da so padle cene življenskih potrebšćin, je brez podlage. Na velikom svojem sastanku zbrani delavci zagrebske delavnice Vas prosijo, da naročite upravi zagrebske delavnice, naj ne znija nomenemu delavcu dosedanjih mezd i prejemkova.»

Delavstvu so se znijali prejemki na uro za 1 do 5 dinarjev tako, da bodo nekateri delavci prejemali odsle po 30 dinarjev manj dnevne mezde, kakor dosle. Kot posebno brezobzirnost smatralo delavci, da je klerikalna vlada izvedla redukcije kakor nalazaj za predstiniće velikonoćne praznike, da bu udarec proti delavstvu i namješćenstvu državnih železnica je obćuvnejši.

Ostra sodba proti beogradskim davćnim uradnikom

Beograd, 13. aprila. p. Danes se je zaključila razprava pri beogradskom sudiću prve stopnje proti uradnikom financazne uprave u Beogradu, ki so zakrivali velike zlorabe u državnim denariem, kateri je bil namenjen invalidom Glavni obtoženec Sava Stojanović je bil obsojen na 20 let jeće.

Poitalijanćevanje slovenskih imen u Primorju

Pod naslovom «Italijanska oblika za popaćene priimke» prinasa tržaški «Piccolo» dolgozeven članek, povodom najnovijege vladnega ukrepa glede poitalijanćenja jugoslovenskih imen u Primorju. U članku, ki kaže ali popolno ignoranco ali pa ogromen cinizem iz naša pisec razne predloge, kako naj se popopravi slovenski in drugi neitalijanski priimki. Najbolj so mu na potu seveda priimki na -ić in -čić.

Navedimo samo nekaj primerova:

Iz Adamića naj se izleže Adami ali Adamelli; iz Albrehta Alberti ali Albertini; iz Ahaćia Agacci, Agazzi. Iz Ambrozića Ambrosi, Ambrozzi, Ambrosini. Iz Antončića Antoni, Antonini, Antonelli, Antoniani ali celo Antonacci. Blažić bo Blazio, Di Biagio ali Biagini. Klementić bo Clementi, Clementini. Damjanić bo Damiani, Dimitrijević pa Demetrio. Iz Fabjanćev narede Fabljanje, iz Filipovićev Filippije, Filippinije, Filippucci, Filippellje; Gašperšić u Gasparija ali celo Gasperonija, Gregorić bo Gregoretto, Janežić Giovanni, Giovannini, Giannetti, Gionani itd., Jakopić Giacomelli; Jernejčić Bartolucci; Jurčić i Jurca bosta Giorgi, Giorgetti. Giorgiani; Lazarević Lazzari, Lazzarini; Marušić Marinetti ali silćno; Martinić Martinucci ali podobno; Marković Marconi; iz Matkovića Mattiassi; iz Matjašića menda Matteucci; iz Mavrića Moretti ali Morelli; iz Pavlovića Pavlucci; iz Simončića Simonelli; iz Stefančića i Stefanovića Stefanucci, Stefanoni. Urbančić bo Urbani; Uršić Orsi, Orsini ali Orsetti; Valenčić u Valetić bo Valente, Valentini; Vidić u Vidulić bosta Vito, Viti, Vitali; Cenković pa Zenoni. Ravnljar bo Ravegnani. Brri! Itd. itd.

Vsa ta imena je treba po «Piccollovu» nazoru popraviti, kakor so se glasila prvotno, predno so ih pokvarili slovenski duhovnici in učitelji, ki so se držali naukov Ljudevita Gaja iz Zagreba. Take brezstidne stvari se objavljaju in nameravaju izvesti u času, ko se Jugoslavija i Italija pozajata za obnovu zrahlanega «prateljstva».

Zanibonijev proces

Rim, 13. aprila. o. Dopoldne se je nadeležala razprava proti Zaniboniju i u tovarštem. Predsednici Freri je uporočili, da je priča Chivalolino, osobai tajnik Musolinija, službeno zadržan, vied česar se predlažu njegove prejkne izjave.

Potem je bil zaslišan komendant Belloni, načelnik policijsko - političnoga oddelka, ki je dne 4. novembra 1925 vdr u hotel Dragoni in sretljal Zanibonija. Belloni je izpovedal, da je rimska kvestura je 1. novembra izvedela, da namerava bivši poslanec Zaniboni izvršiti atentat na Musolinija, sicer z okna nekoga hotela sredi mesta. Doznala je tudi, da se Zaniboni skriva u neki hiši na Borgia Pio. Kvestura je nadzorovala to hišu i tako so policijski agenti videli Quaglio, ko je prišlel po Zanibonija. Zasledovali so ga i ugotovili, da se je 2. in 3. novembra razgovarjaj u generalom Capellom. Dne 4. novembra jutraj sta zapustila hišu na Borgia Pio Zaniboni i Quaglio. Zaniboni je nosil uniformo alpskoga častnika. Oba sta šla u hotel Dragoni, obenem pa je dal nadzorovati tudi hotel Moderno, ker se je mislilo, da bi tuda tam lahko bili akcivci. Našel je Zanibonija, ki je bil u senci brez sukunje. Soba je bila u neredu, puška pripravljena, a še ne nabila. Posteljina odeja je bila na enem koncu oitrgana i u njoj se tičali šćebji. Oteje je Zaniboni oćidno nameravali pritrčiti na oknu, da bi se pok ne silil tako moćno. Priča je govoril nato o automobilu, s katerim naj bi bil Zaniboni pobegnil. O generalu Capellu, ki ga je policija tudi zasledovala, je rekla, da je 3. novembra po razgovoru u Quaglio odslel u frazansko ložo i se nato odpejajl proti Turinu.

Zaniboni si je najel sobe u tih različnih hotelih, ki ih je 4. novembra policija nadzorovala še od 5. jutraj.

Politijski komisar Pennetta je povelal nato, kako je izvršil 8. novembra 1925 preiskavu u prostorih frazanske lože i na stanovanju velikoga mojstra Torriglianija. Politijski komisar Dosi, ki je 4. novembra zasledoval Zanibonija i Quaglio iz hiše na Borgia Pio u hotel Dragoni, je rekla, da je Zaniboni prejel septembra 1925 anonimno pismo, u katerem ga je neznano obavlašćal, da policija ve za njegov naćrt i naj zato opusti kakrakoćli akciju. Potem je navajaj neke podrobnosti međ Quaglio i Capellom. General se je sumljivo obnašaj Quaglia je naročil automobil za beg po izvršenem atentatu. Po analogu policijske direkcije je odpoval Dosi u Buio u Furlaniji, kjer je zvedel, da je obćioženec Nicološo prijatelj Zanibonija. Nicološo je mesec dni pred atentatom zatirajval nekemu milicijaku, da bodo kmalu viseli fašisti na cestnih svetiljak. Zaniboni mu je zapal, da bo sam nadaljeval delo, ker se je naćrt za velikopotezno akciju trjaloviti.

Na popoldanski razpravi so izpovedale priče, da je Zaniboni kupil pušku za 800 lir i da jo je pozneje nekoliko popravil. Nekaj dni pred pokućenim atentatom je najel na Borgia Pio sobu za tri dni. Ven i hodil, pać pa ga je posećaj Quaglia. Zaniboni je nekoga planinskoga poročnika naprosil, da je najel tri sobe u različnih hotelih. Zahteval je izrećno, da moraju okna gledati na palaću Chigi. Podkvestor Bosi je potrdil, da se je u policijskim konfidencijom Quaglio seznanil šće dan pred aretacij po Zanibonija i da se je o njem natanćno informiral, ker je dvomil u njegovo iskrenost i ker se je bal, da bi Zaniboni u navedenim Quaglio spravil policiju na nepaćno sled.

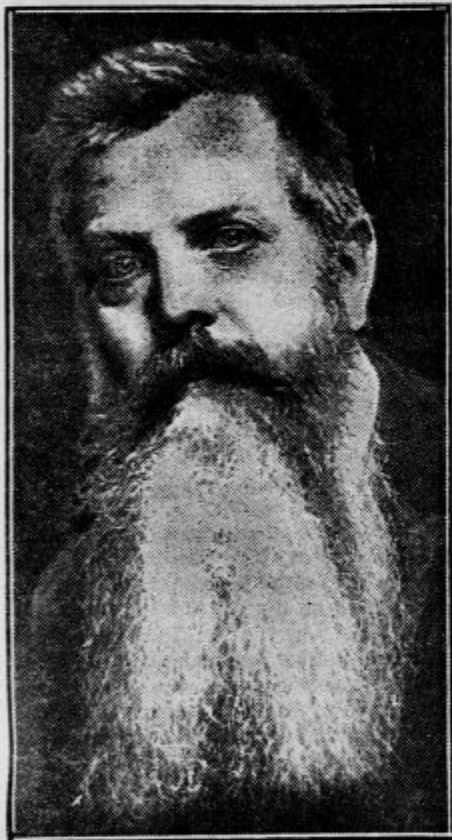
Z razorožitvene konference

Zagreb, 13. aprila. a. Odbor za priprepu međnarodne razorožitvene konference je sprejel predlog Rumuna Dimitreaca, ki je bil deloma apremenjen s predlogom ameriškega zastopnika Gibbona, naj se državne pogodbenice obvezaju, objavljajj vasko leto podatke o stanju svojih civilnih letaj.

Naši kraji in ljudje

Prof. Rajko Nahtigal - petdesetletnik

Danes slavi 50letnico svojega rojstva znani slovenski jezikoslovec g. dr. Rajko Nahtigal, profesor slovenskega jezikoslovja na ljubljanski univerzi. Narodil se je 1. 1877. v Novem mestu, kjer mu je oče bil profesor na tamkajšnji gimnaziji in kjer je obiskoval tudi ljudsko šolo. Gimnazijo je posejal v Ljubljani, univerzo pa od 1. 1895. na Dunaju, kjer je študiral slavistiko pri velikem slavistu Jagiču. Že v gimnaziji se je veliko zanimal za jezikoslovje in je

prinesel s seboj na univerzo že precej podrobno znanje stare cerkvene slovenske in splošnega jezikoslovja tako, da je takoj sploščil prišel v ožje stike z Jagičem, kateremu je bil najprej bibliotekar njegove privatne knjižnice. Pozneje pa knjižničar dunajskega slovenskega seminarja. Ko je bil komaj 20 let star, je priobčil v Jagičevem »Archiv für slavische Phil.« 1. 1897 obširno in temeljito oceno Goetove knjige »Geschichte der Slavenapostel«. Tako praznimo letošnem obmemu tudi tridesetletnico njegovega znanstvenega delovanja.

Po dovršenih vseučiliških študijah — promoviran je bil za doktorja filozofije 15. februarja 1901 v svoli odsotnosti — je z vladno štipendijo potoval v Rusijo, kjer je ostal dve leti z nalogom, da študira tam ruski jezik in njegovo literaturo ter z obvezo, da po povratku prevzame na raznih dunajskih visokih učiliških pouk rusčine. Na Ruskem si je poglobil svoje strokovno znanje in vsestransko razširil obzorje. Veliko je občeval z raznimi imenitnimi ruski jezikoslovci in filologi, bil celo soustanovitelj ruske dialektološke komisije v Moskvi, udeleževal se je slovensko-filološke komisije, kjer je tudi predaval o vprašanih cerkveno slovenskega prevoda svetopisemskih knjig starega zakona. Ta predavanja so pozneje izšla v tisku z naslovom »Neskol'ko zametkov o sledah drevneslavjanskega paremejnika v chorvatsko-glago-liščeskoj literaturi«. Moskva 1902.

Jeseni 1902 se je vrnil na Dunaj, kjer je po prof. M. Murku, ki je odšel na graško univerzo kot naslednik znanega slavista Gr. Kreka, poučeval rusčino najprej na zavodu za vzhodne jezike ter na eksportni akademiji, pozneje pa še kot lektor na dunajski univerzi v seminarju za zgodovino vzhodne Evrope in v seminarju za slovensko filologijo. Tako je ostal na Dunaju, precej neznanstveno zaposlen s svojimi lektorati in docenturami, ki so mu vzele mnogo dragocenega časa, vse do 1. 1913, ko je prišel kot izredni profesor na univerzo v Gradec, kjer je prevzel po rajnem prof. Streklju stolicu slovenske filologije s posebnim oziranjem na slovenski jezik in literaturo. To novo mesto delovanja je obrnilo njegovo pozornost predvsem na zgodovino slovenskega jezika in na njegove dialekte. Sledilo so znane razprave o brziških spomenikih v »Časopisu za zgodovino in narodopisje«, pozneje pa v »Časo-

pisu za slovenski jezik, književnost in zgodovino«, ki ga je s pokojnim profesorjem Kaspretom ustanovil in usvaril z njim prepotrebno slovensko znanstveno-jezikoslovno-historično glasilo. Ta »Časopis« je bil tudi edino slovensko znanstveno in literarno podjetje, ki se je pri nas na Slovenskem med vojno ustanovilo in tudi do sedaj ohranilo in katerega 6. letnik je prav te dni izšel kot slavnostni zbornik profesorju Nahtigalu.

Ko je prof. Murko odšel v Leipzig, je profesor Nahtigal, ki je bil 27. septembra 1917 imenovan za rednega profesorja, prevzel obenem tudi graško stolicu za splošno slovensko filologijo. S tem se je smer njegovega znanstvenega dela zopet izpremenila in obrnila njegovo pozornost na probleme primerjalne slovenske slovenskih jezikov, starocerkvenoslovenskega jezika, zgodovine slovenske filologije itd.

V Gradcu je prof. Nahtigal ostal do ustanovitve ljubljanske univerze, ki ga je kot prvega pridobila zase in mu izročila isto stolicu splošne slovenske filologije in starocerkvenoslovenskega jezika. V Ljubljani se je lotil z vso vnamo tudi organizacijskega dela pri mladi univerzi, kjer je bilo treba iz malih razpoložljivih sredstev zgraditi nekaj, kar bo vsaj za prvi moment odgovarjalo potrebam najvišjega kulturnega zavoda, ki ga kak narod sploh more doseči in ki mu mora biti v največji ponos. In tudi to delo prof. Nahtigala je bilo blagoslovljeno z najlepšimi uspehi. Kot prvi dekan filozofske fakultete (1919/20) je tako rekoč kumoval ustanovitvi vseh inštitutov in seminarjev svoje fakultete. Osnoval je za slavistično jezikoslovje in literarne stroke seminar za slovensko filologijo, ki se je pod njegovo večšo roko razvil in inštitut prvega reda z izredno bogato knjižnico (šteje danes nad 17.000 zvezkov). Prof. Nahtigal je dal in s pomočjo še drugih znanstvenikov tudi realiziral idejo »Znanstvenega društva za humanistične vede«, ki naj bi tvorilo podlago za filozofsko-kistorični razred bodoče slovenske akademije znanosti in umetnosti. Društvo pod njegovim predsedstvom kljub slabim gmotnim razmeram dobro napreduje in je izdalo do sedaj v lastni režiji že tri precej debele zvezke svojih znanstvenih »Razprav«.

Obširnega znanstvenega dela prof. Nahtigala tukaj ne bom podrobno risal, ker ga cenj čitatelj lanko dobi s podrobnimi bibliografskimi podatki vred v omenjenem 6. letniku »Časopisa za slovenski jezik, književnost in zgodovino«. Omenim naj le, da se njegova znanstvena dela tičejo vsega področja slovenske filologije tako v celoti, kot posameznih slovenskih jezikov, predvsem rusčine, stare cerkvene slovenske in slovenske Njegovo znanstveno zanimanje pa sega tudi preko mej slovenske filologije. Znano je namreč, da je prof. Nahtigal izvrsten poznavalec zgodovine albanskega jezika in da so vsi jezikovno-historični in teoretični deli Pekmezičeve albanske slovnice (1908) napisani od njega. L. 1917 je v aprilu in maju potoval na povabilo albanske literarne komisije v Skadru v studijske svrhe po srednji Albaniji. Pri podrobnem študiju centralno albanskega narečja je dognal, da je baš ta dialekt najbolj prikladen za albanski književni jezik, kar je tudi predlagal v svoji knjižici »Die Frage einer einheitlichen albanesischen Schriftsprache« (Graz 1917).

Naj zadostuje! Upam, da sem dovolj jasno načrtal markantno osebnost svojega učitelja, našega »očeta«, kot smo ga dijaki radi njegove blagohotne dobrotnosti in naklonjenosti tako radi nazivali. Iskreno mu vsi čestitamo k njegovemu dvojnemu jubileju in mu iz srca želimo, da bi praznoval še več takih jubilejev. Saj on je kljub svojim petim križem še vedno mlad po duhu in telesu.

Na mnoga leta!

Dr. R. Kolarič

Mi pobijemo

vsako konkurenco glede kvalitete, okusa, kroja in cen, v moški in damski konfekciji.

Oglejte si naše izložbe.

GRIČAR & MEJAC

Selenburgova ulica št. 3.

Važno za državne nameščenke

Iz avtoritativnega vira nam pišejo: Glavni Savez državnih nameščenec je sklical za 8., 9. in 10. april v Beogradu širšo konferenco predsednikov vseh pokrajinskih zvez, na kateri so se pretravala najbolj aktualna vprašanja državnih nameščenec s posebnim oziranjem na razširjenje in poglobitev njihovih organizacij. Ugotovilo se je, da je izmed okroglo 100 tisoč državnih nameščenec, ki jih imamo v državi, organiziranih nekaj nad eno tretjino. Reorganizacija se sicer vrši že od 1. januarja dalje, vendar pa je Glavni Savez storil potrebne korake, kako bi izvršil reorganizacijo, da bo do konca leta organiziranih vsaj polovica državnih nameščenec.

Širša konferenca je razpravljala tudi o amandmanih finančnega zakona za leto 1927/28, ki deloma izpreminjajo uradniški zakon, deloma pa pooblašajo ministrski svet, da s posebno uredbo izpremeni izvestne določbe uradniškega zakona. Na konferenci se je razpravljalo o izpremembah uradniškega zakona in uredbe o razvrstitvi ter o izplačilu razlik, ki jih dolguje država svojim nameščencem za čas od 1. oktobra 1923 do 30. aprila 1924. Za leto 1927/28 dovoljen kredit v znesku 10 milijonov dinarjev se bo v najkrajšem času izplačal oženjenim služiteljem brez otrok in služiteljem-samcem. Ostale terjatve tvorijo letni državni dolg, ter se bodo poravnale iz državnega posojila. V kratkem izide nova uredba o povračilu potnih stroškov, ki bo vsaj deloma saturirala zahteve državnih nameščenec. Proviljoniisti državnih monopolov prejmejo o priliki prevedbe kronskih upokojencev na dinarske na novo urejene preskrbine na osnovi posebnega pravilnika, ki ga je izdelala Uprava državnih monopolov.

Nove pokojnine kronskih upokojencev se prične izplačevati najkasneje v treh mesecih, računski od 1. aprila t. l. dalje. O kakih retroaktivnosti zakona ne more biti govora, ker je s tem dnem stopil tudi finančni zakon v veljavo.

Tendenco načrta nove uredbe o razvrstitvi državnih nameščenec sledi predvsem na izboljšanje položajev vodilnih mest II. in III. kategorije. Med 3. in 4. skupino I. kategorije nameravajo vrniti še eno skupino, ki bo odgovarjala službenim prejemkom polkovnika.

Nadve razveseljivo dejstvo pa je, da je Glavni Savez sprejel v svoje članstvo Savez javnih nameštenika i umirovljenika v Zagrebu, ki doslej ni bil član Glavnega Saveza.

Za Slovenijo se je širše konference Gl. Saveza v Beogradu udeležil predsednik Zveze državnih nameščenec računski direktor Milan Paternoster.

Za podaljšanje stanovanjskega zakona

Kongres stanovanjskih najemnikov v Zagrebu.

Včeraj popoldne se je sestel v občinski posvetovalnici v Zagrebu kongres organizacij stanovanjskih najemnikov v Jugoslaviji, kateremu prisostvujejo delegati iz vseh pokrajin naše države. Navzoča sta tudi prof. Marin Katunarić in Vinko Vlahović, ki sta v terek posetila ministra socialne politike ministra za narodno zdravje in vojnega ministra ter jih informirala o upravičenih željah stanovanjskih najemnikov.

Dopoldne se je vršila seja upravnega odbora, kateri so prisostvovali med drugimi tudi delegati iz Ljubljane, Maribora, Celja, Trbo

Jutri ob 12. uri

zaključni oglasni oddelček sprejemanje inseratov za velikonočno število »Jutra«. Z Malini oglasi pa ob 5. uri popoldne. Vse one, ki hočejo izkoristiti visoko pridobitno moč »Jutrovnih« velikonočnih oglasov, prosimo, da po možnosti že v dopoldanskih urah naročijo oglase, da nam s tem olajšajo delo in da se prepreči eventualna zamuda lista.

Oglase, ki jih bomo sprejeli tekem popoldneva, priobčimo le, ako bo dopuščal čas in prostor.

Oglasni oddelček »Jutra« Prešernova ulica 4. Telefon 2492.

Domače vesti

Skandal

Dne 3. marca 1927. je bil imenovan nov okrožni zdravnik za Kočevje, Slovenec, do mračin iz bližnje okolice. Dne 17. marca, torej 14 dni po imenovanju, je bil že odstavljen. Dobil je pa dekret o odstopu še teden dni pozneje, in obenem je bil mesto njegovo imenovan za okrožnega zdravniškega človeškega dr. Krauland, kočevski Nemec.

Slovenec je bil od krajnega zdravstvenega sveta predlagan primo loco. Vkljub temu je po že izvršenem imenovanju bil odstavljen — v 14 dneh in mesto njegovo »nemškemu« mestu postavljen nemški zdravnik.

Za imenovanje Nemca je interveniral nemški župnik pri odločitvah faktorjih radikalno-klerikalne vlade, ki so seveda takoj ugodili in vrgli mladega slovenskega zdravnika na ljubo Nemcu iz službe, 14 dni po imenovanju.

M. A. C.

* Zadeva ital. konzula proti »Jutru« končno rešena. Svoječasno smo objavili dopis, poslan nam iz občinstva in naperjen zoper ljubljansko policijo odnosno upravo, ki je na neumesten način cenzurala prostor okrog pošte, da odvrne demonstrante izpred laškega konzulata. Radi tega dopisa se je laški konzul pritožil svojemu poslaniku, pri čemer je čisto nepravilno tolmačil vsebino našega dopisa in mu dal pomen, ki ga v našem tekstu ni bilo. G. Bodrogo se je pritožil Nindiču, ta je pa naročil justicnemu ministru naj »strogo postopa«, in tako je ljubljansko državno pravdnštvo dobilo nalog, da vloži tožbo zoper nas. Sicer je že ljubljansko sodišče izreklo oprostilo sodbo vendar je moralo drž. pravdnštvo stvar nadaljevati in se pritožiti, zlasti ker je ostalo še dprto vprašanje, ali se morajo državno pravdnštvo tožiti tudi v imenu inozemskega uradnika. Ta vprašanja so se končno rešila na večeršnjih kasacijskih razpravah pred našim najvišjim sodiščem, ki je ničnostno pritožbo zavrnilo. Sodba, ki je vsekakor pravilna in pravična, pa pomeni obsojdo ene nepremišljene politike, ki je tudi v takih malenkostih ugodila željam laškega zastopnika in pustila zasledovati povsem nedolžen članek, — ne da bi se oskoroila, ko laško novinarstvo obkłada nas vse vsak dan z ostudnimi primki in bedastimi napadi.

* Izpremembe v državni službi. Na filozofski fakulteti ljubljanske univerze je imenovan g. Viktor Zalar, doslej pisar v 4. skupini II. kategorije za tajnika fakultete v 7. skupini I. kategorije. Geometer Karl Goldoni, doslej pri županijskem agrarnem uradu v Varaždinu, je premeščen k okrožnemu agrarnemu uradu v Mariboru. Leon Levicki, tajnik pri oblastnem hitrotehničnem oddelku v Ljubljani, je trajno upokojen.

* Upokojitve v šolski službi. Na predlog ministra prosvete so trajno upokojeni: Fr. Baf, okrajni šolski nadzornik v Kastvu; Matilda Blagajne-Gorišek, učiteljica v Ljubljani; Avgust Sabec, učitelj v Dramljah pri Celju; Ana Pfeifer, učiteljica manjšinske osnovne šole v Ljubljani; Ignacij Strmecki, učitelj v Ksaveriju pri Gornjem gradu, in Marija Marok-Sedej, učiteljica v Ljubljani.

* Živnorojski inspektorji. V priznanje za služenje delovanja za živnorojsko so dobili naslov živnorojskega inspektorja: oblastna referenta za kmetilstvo Fran Černe v Ljubljani in inženjer Josip Zidanšek v Mariboru ter ravnatelji državne žrebarne Ignacij Šlajpah v Dušanovem pri Skopju.

* Izpit za rezervne administrativne podporučnike so položili sledeči kaplari-dijaki: Janko Presker, Drago Potončnik, Alojzij Volker, Ivan Gallo, Anton Smolčič, Franc Suštar, Ivan Poženel, Franc Jug, Josip Jerala, Mihael Prelog, Gotthard Rott, Anton Uršič, Janko Popovič, Alojzij Pipp, Avgust Zigon, Jože Černe, Mirko Petrič in Franc Urankar.

* Imenovanja v naši vojski. V ministru vojske in mornarice je podpisan ukaz, s katerim so med drugim imenovani: za šefa kabine ministra vojske in mornarice polkovnik Stavra Hadži-Antonovič; za vojaške delegate: v Pragi generalštabni polkovnik Peter Nedeljkovič, v Varšavi, generalštabni polkovnik Peter Aradič in v Ateni generalštabni polkovnik Mihajlo Bodi za vršilca dolžnosti načelnika sodnega oddelka komande bosenske divizijske oblasti sodni major Gustav Dolinšek; za pomočnika komandanta 2. žandarmerijskega polka žandarmerijski podpolkovnik Jakob Sagadin in za vršilca dolžnosti oficirja za inspektorske posle pri 8. žandarmerijskem polku v Ljubljani žandarmerijski major Milorad Sutić.

* Smrtina kosa. Včeraj je umrl v Vojniku pri Celju gosp. Ferdo Škoflec v starosti 79 let. Kot bivši učitelj in obč. tajnik peterih občin je bil daleč na okoli izredno spoštovan zaradi svojega požrtvovalnega delovanja med ljudstvom. Zlasti se je v prejšnjih letih mnogo udeleževal na kulturnem, gospodarskem in nacionalnem polju.

— V Selcih nad Škofjo Loko je umrl včeraj z Janez Klemenčič, sedlarski mojster. Pogreb bo v petek, ob 9. dopoldne. — V Pragerskem je umrl včeraj g. Franc Leskovač, posestnik, gostilničar in mesar. Pogreb bo v petek, ob 15. uri na župno po-

kopališče v Sp. Polskavi. Blag jim spomin, željučim naše iskreno sožalje!

* Koliko prometnih uslužbencev ima Jugoslavija. Po službenih podatkih generalne direktije državnih železnic je bilo celokupno številčno stanje prometnih uslužbencev v naši državi dne 1. februarja naslednje: 837 uradnikov I. kategorije, 2191 uradnikov II. kategorije, 5180 uradnikov III. kategorije, 986 zvanilčnikov prve in 11.666 zvanilčnikov druge kategorije, 2657 služiteljev, 1756 pisarniških pomočnikov in 38.844 delavcev — skupaj torej 66.117 uslužbencev. V primeri s prejšnjim mesecem se je število uslužbencev znižalo za 6386 oseb.

* Merodajnim činiteljem. Nujna potreba za izseljenje, ki odhajajo iz Slovenije bi bila, da se ustanovi v Ljubljani argentinski konzulat. S tem bi se izseljencem prihranilo mnogo stroškov in časa, ker morajo sedaj za vsako malenkost glede vizuma itd. potovati v Zagreb. Konzulat bi se lahko takoj ustanovil, vsaj ni nikakih zaprek za to. Poleg tega bi bilo pa tak konzulat z gospodarskega stališča pozdraviti.

* Državna tiskarna oproščena poštne. Na podlagi novega finančnega zakona je minister pošte in brzojava državno tiskarno oprostil plačevanja poštne za njene pošiljke.

* Jugoslovenci iz Čikaga položili venec na grob neznanega junaka na Avali. V torek opoldne je bila v navzočnosti ameriškega poslanika Princea, generala Dušana Stefanovića, več inozemskih vojaških atašeev in zastopnikov naših oblasti položena na grob neznanega junaka na Avali spominska plošča, ki so jo poklonili Jugoslovenci iz Čikaga. Na marmornati plošči je izdelan bronast lovorov venec, sredi katerega je napis: Neznano me junaku — Jugoslovenci iz Čikaga 1926.

* Pristojbine za zdravljenje na radioloških in zobnih oddelkih. Minister za narodno zdravje je sklenil, da predpiše posebne takse za ambulantne preglede in zdravljenje na radioloških in zobnih oddelkih državnih sanitetnih institucij, ki jih bodo posamezniki plačevali za pokritje stroškov za porabo materiala. Siromaki bodo oproščeni teh taks, premožnejši pa jih bodo morali plačati. Doslej je bilo tako zdravljenje za vse brezplačno.

* Telefonska zveza Celje-Solčava. Včeraj je bila odprta telefonska zveza Celje-Gornji grad-Solčava. Telefonske centrale dobe kraji Mozirje, Redča ob Savinji, Gornji grad, Ljubno, Ksaverij, Luče in Solčava. Nova telefonska zveza bo za gornjo Savinjsko dolino velikega pomena, zlasti glede tujkega prometa.

Oblike za gospode

zadnjih novosti, le iz najboljših blagov ter najboljših podlage kupite po najnižjih cenah pri trdnici FRAN LUKIČ, Pred školijo šte. 19.

* Iz krogov novih upokojencev železnice nam pišejo: Ker smo bili s 1. aprilom brez vsake pare neumiljeno vrženi na cesto, smo kot žrtve klerikalne države režima prisiljeni in je tudi naša dolžnost, da sodnim potom iztirjamo od države vsote, ki nam jih dolguje in nam po zakonu pripadajo, t. j. razliko od leta 1924. Ustanovili se bo zato poseben akcijski odbor, ki bo vodil vse delo in napravil vse korake, da pribori ubogim upokojencem vsaj to, kar jim po zakonu pripada. Pričakujemo, da nas bodo podpirali pri tem vse politične stranke, kajti nikdo od najnovejših žrtv ni niti pričakoval, še manj pa zaslužil sedanjega žalostno svojo usodo. Velikonočni prazniki so tu, dnevi vstajenja, dnevi veselja, za nas in naše nepreskrbljene otroke pa so le žalosten pogled v temno bodočnost.

Zobni atelje
Pavla Marija Kocjančič
radi oddiha
od 13. t. m. do 1. maja zaprt.

* Obisk ameriških Slovencev. Poročila potovalne pisarne »Cosulich-Linjia, Simon Kmetec« v Ljubljani, Miklošičeva cesta 13 naglašajo, da je pripravljenih veliko število ameriških Slovencev na izlet v Jugoslavijo z brzoparnikom »Presidente Wilson« preko naših za Slovence najbližjih luk Dubrovnik in Trst. Prvo izkrcanje bo dne 24. maja, drugo dne 7. julija tretje dne 19. avgusta v Dubrovniku; v Trstu vedno dan pozneje. — Vsa druga poljska daje brezplačno zgoraj omenjena pisarna.

* Absolventje XVII. klase inženjske podoficirske šole se naprošajo, da nujno prijavijo svoje točne naslove s prilogo 3 Din v znakah na: Viko Istenič, žel. uradnik, Moče pri Mariboru.

* Slovensko planinsko društvo v Ljubljani najznanja svojim članom, da izdaja v svoji pisarni Selenburgova ulica 7-II. potrdila za trikratno polovično vožnjo na državnih

Ni malenkost izbrati si lepo samoveznico.

kravato, nogavice, robce in druge toaletne potrebšline za gospode tam, kjer je malenkostna in neokusna zaloga. Enostavno pa je to pri trdnici T. EGER, Sv. Petra cesta št. 2, kjer je vsak posamezni predmet že lepota, kar priznava vsakdo, ter je tudi daleko cenejši, kakor pa v malih zalogah.

železnica. Člani, ki bi želeli tako potrdilo, naj se zglase v društveni pisarni; predpogoji, da so že dve leti člani.

* Za velikonočne praznike si usojano kar najuljudnejše prositi usmiljena srca, da se spomnijo nas najbednejših slepih s kakršnim koli darom. Milodare (v denarju ali blagu) sprejema Podporno društvo slepih, Ljubljana, Wolfova ulica 12.

* Visoka starost. V selu Podgora blizu Makarske v Dalmaciji je umrl dne seljak Šimen Katič v visoki starosti 102 let. Do zadnjega je bil zdrav in vedno dobro razpoložen.

* Usoda srečke državne loterije. Glavni dobiček 4. kola državne razredne loterije v znesku 250.000 Din je zadel srečka šte. 19.055. Polovico te srečke je kupil na Sušaku uradnik trdnice Vilhar. J. Benedetti. Ta srečka ima svojo zgodovino v toliko, da je na njo deli časa igral neki carinski uradnik, ki pa jo je prodal Benedetti, ker je bil izgubljen upanje na kak dobiček.

* Smrt vsled opeklin. V Dolnji Lendavi je nedavno petnajstletna služkinja Ilonka Hegeny likala perilo s likalnikom na spiritu. Na nepojasnjen način se ji je pri tem vrela obelica in vsa v plamenu je dekle planilo v sobo, kjer so domači pogasili ogenj. Ilonka pa je bila po vsem truplu tako opečena, da je kmalu podlegla groznim opeklinam.

* Velika povelja. Arhivar in računovodja sodišča v Podgorici, Minja Martinič, ter predsednik zetske občine, Jovan Ražnaveč, sta povelja nad 300.000 Din državnega denarja in pobegnili v Južno Ameriko. Prvi se je poslužil albanskega, drugi pa ameriškega povelja lista, ki mu ga je poslal iz Amerike njegov brat.

* Sreča v nesreči. Kakor smo že poročali je te dni v Boki Kotorski vsled defekta na motorju iz velike višine strmoglavil v morje vojaški hidroplan, ki ga je vodil poročnik Ostanek. Vsi so mislili, da se je mladi poročnik ponesrečil, ker se je hidroplan skoraj trenutno pogreznil v morje. Poročnik Ostanek pa ni izgubil prisotnosti duha: srečno je skočil iz hidroplana, ostal plavaljoč na morskoi površini in si je tako rešil življenje.

* Naročiti popusti v kupalištu Krapinske Toplice kraj Zagreba (željez. stanica Zabok sa stalnim autosobračajem). Na želju svojih mnogobrojnih gostiju odličila je kupališna uprava da za vrijeme predsezona od 15. aprila do 16. juna te posezone od 1. sept. do 1. novembra uvede 20 dnevno lječenje uz paušalnu svotu od D 1280. Za ovu svotu dobije svaki p. n. gost sobu sa elektr. rasvjetom, podvorbom i svim nužnostima tri puta dnevno hranu (zajutrak, obed i večeru), dnevno 1 kupelj sa rubljem i podvorbom u kadi ili u basenu te 2 vječničke pregledbe kroz cijelo ovo vrijeme boravka u kupalištu na raspoložbu. Lječi se sa sigurnim uspjehom giht, reuma, ischias, ženske bolesti itd. Inozemni gostovi uživaju 50 po sto popust na SHS-železnica ma i visum se dobije kod nadležnog konzulata za 10 dinara. — Početak je sezone 15. travnja. Dolazak se neka izvoli najaviti a sve potanje saznaje se iz prospekta, kojeg upra va kupališta svakome interesentu na zahtjev dostavlja.

* Pri boleznih žolčnega, ledvičnega in mehurčnega kamna ter ljudem, ki trpe na preoblihi tvoritvi sočne kisline, je dolžnost da z rabo prirodne grenčice »Franz-Josef« urede delovanje črevesa. Može zdravniške prakse so se po dolgi vrsti let prepričali, da je voda »Franz-Josef« zanesljiva in prav posebno prizanesljivo učinkuje salmsko odvajilo, da se lahko priporoča tudi pri protistahypertrofiji.

* Tkanina »Eternum«, glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

* Ribiške pripravke, orožje in streljivo, lovske potrebšline ter vsa popravila pri puškariju F. K. KAISER, Ljubljana. 256

* Ugoden nakup nogavic, vezanine in žepnih ročev je pri O. Dohet, Pred Školjo št. 15. 109

*RAJCE ZA GOSPODE
bele šifron in modne cifire, vseh vrst oditnike, kravate, nogavice, l. t. d. nudi v krasni izbiri po izredno nizkih cenah F. in I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 29.

Prot prituksu na jetra in debelo črevo kakor tudi pri hemoroidih in prostatičnih boleznih zanesljivo in uspešno deluje »Planinka« zdravilni čaj. Zahtevajte v lekarnah. Cena Din 20.—

Voika
Din 149

Pri boleznih grla
bripavosti glasu in kivačce so neobhodno potrebne uku-ne
ANACOT-PASTILJE.

Voika
Din 149

Pri boleznih grla
bripavosti glasu in kivačce so neobhodno potrebne uku-ne
ANACOT-PASTILJE.

Voika
Din 149

Pri boleznih grla
bripavosti glasu in kivačce so neobhodno potrebne uku-ne
ANACOT-PASTILJE.

Voika
Din 149

Pri boleznih grla
bripavosti glasu in kivačce so neobhodno potrebne uku-ne
ANACOT-PASTILJE.

Prva velika letošnja sportna prireditev v Ljubljani.

Profesijonano moštvo dunajska

Hertha

v kateri igra več reprezentativnih igralcev Avstrije, igra z našim orvacom

Ilirijo

Tekma se vrši ob vsakem vremenu in prične oba dneva ob 15. uri 30 minut. Predigre ob 14. uri.

Iz Ljubljane

u— Bogosluženje na pravoslavnoj kapeli u dane praznika Hristovog Vskresenja. U subotu 16. o. m. Lazareva subota u 3. sata popodne osvečenje vrhice. Na veliki četvrtak 21. o. m. u 18.30 veliki Bdenje. Na veliki petak 22. o. m. u 16.30 sati polaganje Plastičnice. Na veliki subotu u 2 sati jutro jutro, a posle toga pričest. Na Vskresenje, u nedelju 24. o. m. u 4.30 jutro vskresna litija. Istog dana u 9.30 sati Liturgija. Na veliki ponedeljek 25. o. m. liturgija u 10 sati popodne.

u— Našlov mestnega fizikata. V Sp. Šiški nasproti poslopja meščanske in ljudske šole stoji še izza vojnege časa baraka, ki služi za stanovanja. Prebivalci te barake se poslužujejo stranišča, ki v higijenskem oziru gotovo ne spada na tak obljuden prostor. Nastopili bodo sedaj vroči dnevi in bi bilo iz zdravstvenega stališča nujno želeli, da se ta nedostatek odpravi in tako reši sosedne prebivalce neznoznega smrada, mrdesom pa ne da prilike, da bi raznašale bacile. Prosimo torej nujne pomoči.

u— Policijske prijave. Od torka na sredo so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1. vrom, 1. prestopok nedostojnega vedenja, 1. prestopok kaljenja nočnega mira, 1. popadljiv pes, 1. prestopok zlagajvalnih prepisov in 13 prestopkov cestno-policijskega reda. Aretaciji sta bili izvršeni 2 in sicer radi vlačurstva.

u— Vlom v gostilno. V noči na torek je bil izvršen v Draščekovo gostilno v Bohoričevi ulici drzen vrom. Storilec je prišel v lokal pri dvoriščnih vratih. V gostilni je odrl v omaro za jestvine, kjer si je

Iz Kranja

— O prenehanju državne puškarne šole v Kranju se s strani gotovih tej instituciji nenaklonjenih krogov trdovratno širijo govorice, ki so pa absolutno neresnične. Odoletni faktorji nimajo nikakršne ašarnosti, ki bi tudi delno odgovarjali tem govoricam.

— Avstrijski turisti. Preteklo nedeljo je prišlo preko Ljubljane in Jezerskega jezera par skupin avstrijskih turistov v Kranj. Turistična potovanja v onih Avstrije in Jugoslavije, določenih po konvencijah, že lepo omogočajo razmah mednarodnega turizma in tujkega prometa. Izletniki so se vrnili s vlakom preko Jesenic v Avstrijo.

— Razstava fotografiranih slik. V Kranju, na Gajšek in Premur, člani fotografskega odseka kranjskega podružnice SPD razstavo fotografiranih slik gorenjskih planin. Slike so v razstavnem oknu podružnice Ljubljanske kreditne banke na Glavnem trgu.

— Nabavljena zadruga državnih nametščencev in upokojencev v Kranju je imela pretekli tork v gimnazijskih prostorih pod vodstvom direktorja G. Košnika svojo redno letno skupščino, ki je bila slabo obiskana. Predsednik je poročal o stanju, v katerem se nahaja uradništvo v borbi za svoj obstanek. O delu zadruge v preteklem letu je poročal tajnik upravitelj J. Ravnik, blaginjak J. Planinšek in predsednik direktor G. Košnik. Nabavljena zadruga se je tudi sedaj izkazala kot potrebna in koristi polna institucija za uradništvo, ki kaže tudi stalno napredovanje. Vsega blagovnega prometa je bilo za 337.210,71 Din in je prodaja med člane mleko Zadružne mlekarne v Predosljah po lastnih cenah za 17.664,21 Din. Nadupravljatelj Tajnik je podal poročilo nadzornega odbora in predlagal absolutni uprave, ki je bil soglasno sprejet. Bilanca zadruge izkazuje 31. XII. 1926. čistega dobička 8144,65 Din, od katerega se uporabi 30 odst. za rezervni fond, ki je s tem zvišan na skoro 20.000 Din, dalje 5 odst. za dobrotni fond, 10 odst. za nagrade, ostanek v iznosu 4480,25 Din pa se razdeli kot dividenda med člane v znesku 1,75 odst., za katerega so člani nakupili blaga. Rok za dviganje dividend traja do 30. junija. Pri dopolnitvah volitvah so bili izvoljeni za vzlikom v upravni odbor g. prof. dr. Simon Dolar in nadgeometer Fr. Zupančič kot člana, finančni svetnik Sater kot namestnik in v nadzorni odbor gospod Ferdinand Ferjančič.

— Grajsko jezero graščine Brdo so te dni izsušili. Na dnu so dobili veliko množino rib, med njimi krasne eksemplare ščuk.

Iz Novega mesta

— Na smrt obsojena morilca Goranov, ki je dal po svojem ljubimcu umoriti svojega moža, je v zaporih okroglega sodišča v nedeljo 10. t. m. porodila zdravo možsko dete.

— O Paneprovci je predaval v Sokolskem domu v torek 12. t. m. filozof g. Fran Zwitter. Občinstvo je sledilo izčrpnemu predavanju z veliko pozornostjo.

— Iz Olespevalnega društva. Novomeško Olespevalno društvo se je tudi letos potrudilo z olespevanjem javnih naprav, t. j. nasadov, cest, stez itd. Dalo je obzreti kovanje pred pošto in nasadilo nova drevesa na Loku od mestnega kopalnice proti Bregu, da bo ta kraj služil čez nekaj let kot sprehajališče. V kratkem bo preuredilo trg Sv. Katarine v park, ki bo dal mestu zelo lepo lice. Skrbelo je tudi, da so se obdržale v lepem redu vse klopi na javnih mestih, zlasti na prekrasnih sprehajališčih proti kolodvoru.

— Radiomaterstvo se je v Novem mestu zelo razvilo. Dosedaj je prijavljenih 11 aparatov. Lastniki so naročili tudi na strokovni list »Radio-Welt«, ki izhaja na Dunaju.

Iz Trbovelj

— Petrovičev »Vozel« v Hrastniku. Napredno izobraževalno društvo »Edinost« v Hrastniku uprizaro na velikonočni ponedeljek Petrovičovo komedijo »Vozel«. Vloge so poverjene najboljšim igralcem in je pričakovati, da bo dvorana Narodnega doma razpredana.

— Uradni dan okrajnega glavarstva bo v Trbovljah v petek 15. t. m.

— Prevzem poslov okrajnega zastopa. V ponedeljek se je vršila predaja in prevzem poslov okrajnega zastopa od starega upravnega odbora. V novi odbor so imenovani: gerent Miha Hrastnik, gerentov namestnik Gustav Vodusek, odborniki: Jakob Drakler, Blaž Babič, Rudolf Ahac, Alojz Logar, Franc Zagar, Miha Renko, Miha Oberžan, Anton Vrečko, Vincenc Lapornik, Anton Bregar, Franc Deželak, Jožef Lončarič, Al. Cestnik, Rudolf Napret, inž. Klotz, Jože Goropšek, Ignac Sitar, Ivan Jazbec, Blaž Zupanc, inž. Julij Pauer in Metod Jenko. Kurzivno tiskani so iz Trbovelj. Kot kurzivno omenjamo, da je bil iz odbora, ki je sestavljen skoraj iz samih pristajev SLS, izpuščen dolgoletni zelo delaven član okrajnega zastopa g. župnik Jakob Gasparič, namesto njega pa imenovan župnik pri Sv. Jodrti Jožef Lončarič. Imenovanje novih članov je izzvalo pri vseh strankah razen SLS veliko ogorčenje.

— Umrla so: Dragica Skoberne, hči delavca, 2 leti, Retje 45; Stanislava Setine, hči trgovca, 17 let, Loke 52; Frančiška Jeraj, hči rudarja, 1 leto, Retje 27; Anton Dremšek, upokojeni rudar, 70 let, Retje 49;

Jožica Jordan, hči strojnika, 3 tedne, Trbovlje 75; Cecilija Dvoršek, žena rudarja, Retje 115; Franc Kastelic, sin rudarja, 1 leto, Loke 211.

— Društvo rudniških nametščencev v Trbovljah je otvorilo pri Fortaju na Vodah svojo čitalnico.

— Tatvina dragih steklenih predmetov. Delavca Ludvik Maček in Franc Kopa sta vlomila v steklarni v Hrastniku v zaprt prostor in si prilastila večjo množino dragih steklenih izdelkov. Po naključju sta bila oba takoj po tatvini prijeta.

— Agent z dekleti izsleden. Trboveljsko orožništvo je prišlo na sled agentu, ki se je pečal s prodajanjem deklet v javne hiše.

— Nova brivnica v Hrastniku. Pri orožniški postaji si bo pričel zidati novo brivnico g. Raker.

— Namesto venca ob priliki smrti gospi Stane Setine so tukajšnji trgovski krogi podarili Sokolskemu društvu v Trbovljah 760 Din.

— SK Trbovlje v Trbovljah nam sporoča, da je strogo sportno društvo in da ni moštvo »Sokola«.

— Moška C. M. podružnica v Trbovljah je nakazala družbi znesek 125 Din, katerega je daroval učiteljski zbor Trbovlje-Vode namesto venca na krsto pokojnemu očetu učitelja Tori Jožeta. Vsem darovalcem iskrena hvala!

Iz Ptuja

— Slovensko obrtno društvo v Ptuju je imelo v nedeljo občni zbor, ki je bil poln voljan obisk. Predsednik M. Macun je orisal najprej na kratko delovanje organizacije v preteklem letu, nakar je podal družbeni tajnik A. Blažek podrobno sliko stremjenja in zahtev obrtniškega stanu. Volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo, ki so stale mnogo truda in še več denarja, so končale sicer z lepo zmago stanovskih organizacij, vendar pa obrtniki niso bili deležni niti pravičnega izraževanja uspehov, ker so jim politične struje vsilile mesto zakonito izvoljenega zastopstva — komisarija. Kljub temu pa obrtniki ne smejo kloniti, temveč morajo neustrašeno nadaljevati boj za svoje pravice do končne popolne zmage. Nato je tajnik razvil podroben program za delo bodočega odbora. Razpravljali je med drugim o pravih obrtniških Samopomočih, omenjal potrebo obrtniškega starostnega zavarovanja obrtnike in podpisovanja delnic, govoril o potrebi izboljšanja razmer pri bolniških hlačinah, o strokovnih predavanjih, skupnih izletih in obrtniških praznikih, ki je v nekaterih krajih že uveden, o obrtnem šolstvu in drugih potrebah obrtniškega stanu ter zlasti obrtniškega naraščanja. Novi odbor je sestavljen sledeče: predsednik Martin Macun, podpredsednik Joško Sagadin, predsednik društvenega razodišča Joško Ramšak, za odbornike: Arnežič Blažek, Potrč Pavelka, Menih Segula, Vinčecovič Zelenko, Zamuda Safranko, Berlić in Fran Sagadin.

— Prvi sokolski večer v Ptuju, ki se je vršil v soboto, je ponolnoma napolnil zborno dvorano Narodnega doma. Brat dr. Pivko je predaval o »Demokratizmu in Sokolstvu«, brat starosta dr. Salamon pa se je z lepim govorom spominjal tudi pozitivnega delovanja br. Kraigherja, ki naz prihodnje dni zapusti Sokolski orkester in lepo izpopolnil prijetni večer. Prihujeni pevski kvartet je dal izostati Sokolski večeri, ki se bodo vršili vsako prvo soboto v mesecu, naj nas stremje v veliko sokolsko družino! — Zdravo!

Dopisi

— **PODZEMELJE V BELI KRAJINI** Tamburaški odsek Prosvetnega društva prireditelja velikončni ponedeljek dva koncerta Popolne v Podzemlju zvečer pa v Gradcu. Ta dan stopilo naših tamburašev prvič pred javnost s samostojnim koncertom, da pokažemo plodove večmesečnega neumornega dela. Zbor, ki je bil osnovan šele nedavno in obstoji iz domačih fantov, se lepo razvija in ohranja postati v čast eden prvih v Beli Krajini. Zasluza za to gre v prvi vrsti g. dr. Passek, ki je s svojimi strokovnjaškimi vodstvom pripomogel k temu uspehu. In ašimole sokolskega upravitelja g. Ljubcu Pridnim tamburašem želimo kar največ uspeha in se nadejamo, da nas bodo še večkrat razveselili s podobno prireditvijo.

— **TRŽIČ** Akademija sokolskega društva je v nedeljo izpadla kar najbolje. Vsi sodelujoči so pokazali zelo lepo višino izvoženosti. Vse golencev so bile ne samo lepe, temveč tudi točno izvajane. Proste vale so člani izvajali elegantno na bradli pa so nastopili z vso bravuro. Želi so grotno pohvalo. Višek akademije so bili ritmični ples člani pod vodstvom naščelnice Vlaste Krvkove »Nocturna« so izvajale tako lepo, da je bilo občinstvo do skrajnosti navdušeno. Salonski orkester je pod vodstvom g. Kernca zaigral pet komadov s svojo staro točnostjo in dobrim razumevanjem. Čisti dobiček akademije je bil namenjen za podružnico Rdečega križa, ki bo ustanovila malo kolonijo ob morju za zdravljenje potrebne trške otroke. Sprito lepa nemena »človek priča« da bo dvorana premahna, a je bila le srednje zasidena. Tisih, za katere je bil dobiček namenjen, je bilo prav malo ali pa nič.

Vremensko poročilo

Kraj		Cas	Barom	Temper.	Vel. vetra	Smerni vetri	Padavine
»pazovanja«							
Ljubljana (dvorec)	7.	161,2	-2	42	mirno	0	1,5
	8.	707,2	5,4	-0	mirno	8	
	14.	705,1	1,4	50	W 1	5	
	21.	707,0	9,2	67	mirno	7	
Maribor	8.	707,7	5,0	91	NW 5	5	2,0
Zagreb		766,7	9,0	88	SE 2	6	
Beograd		767,7	8,0	83	W 2	7	
Sarajevo		766,4	9,0	58	ESE 4	7	
Skoplje		705,8	12,1	57	S 5	2	
Duhovnik		705,4	14,0	37	E 2	0	
Split		705,1	12,0	54	NNE 2	0	
Praha							

Solnce vzhaja ob 5.19, zahaja ob 18.43, luna vzhaja ob 15.55, zahaja ob 4.50.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani: 13,7 C, najnižja 4,2 C.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Spremenljivo, toda počasi zboljšanje. Temperatura zopet višja. V južnih Alpah precej jasno.

Tržaška vremenska napoved za četrtek: Lahki severni vetrovi. Nebo spremenljivo, toda večinoma jasno. Temperatura od 10 do 18 stopinj. Morje nekoliko razburkano.

Sport

Dunajski profesionali v Ljubljani

Hertha: Ilirija v nedeljo in ponedeljek

Za Veliko noč se nam obeta prvovrsten sportni užitek. Protivnik Iliriji je dunajski profesionalni moštvo Hertha, ki ima v svojih vrstah več igrajev, katerih imena so postala v brezštevilnih reprezentančnih nastopih slavn.

V prvi vrsti moramo omeniti vratarja Ostriczka, ki ni nič manj kot 36krat zastopal barve Avstrije. Zelo zanesljiva je njih obramba. Desni back Witschel, kapetan moštva, je zelo energičen in zanesljiv in je že dvakrat nastopil v reprezentanci. Znamenit je njegov partner, 32letni Dietrich, prejšnji popularni branilec Rapida in dolgoletni stebel avstrijskih reprezentanc. Kljub svoji robustni postavi igra nad vse fair. On je obenem trener moštva. Najboljši del moštva je krilarska vrsta, kjer je najmarkantnejša osebnost sredni krilec Prusa, bivši madžarski internacionalce, ki je nastopal pri večjih klubih raznih dežel in je eden najboljših centerhalfov Dunaja. Levi krilec Schlosser je bivši Rapidovec in je že večkrat nastopil v reprezentanci. Dva dolga krilca Herthe je Krenn, ki ga večkrat uspešno nadomestuje Kressl. Jako dober je napad, katerega duševni vodja je Sečnik, bivši član Amateurrev. Znan nam je izza gostovanja avstrijskega prvega Desna stran napada je boljša od leve. Omeniti bi bilo zvezo Kettnerja, ki tvori s krilom Listopadom izredno prodoren par, poln tehničnih fines in trikov. Nekoliko slabjša je leva stran vendar ima v Cisarju izredno nevarnega strelca in goalgetterja moštva. On je Benjamin moštva. Vsestransko uporabna moč je krilo Pichler, čigar glavna odlika je oster strel Rezerva Merz je zanj jbrno nadomestilo.

Omeniti bi bilo, da je Hertha svojo zadnjo prvenstveno tekmo proti Germaniji dobila s 2:1. Vsi rezultati so 16:2. Ilirija postavila proti temu renomiranemu nasprotniku svoje momentano najmočnejše moštvo.

— **Službeno iz LNP.** Seja upravnega odbora LNP se vrši jutri, v petek ob 20. uri v posebni sobi kavarne »Evropa«. Člane odbora se prosi polnoštevilne udeležbe. — **Tajnik I.** — Iz seje poslovnega odbora dne 13. t. m.: Vsi deli pomanjkanja terminov se določata na velikonočne praznike dve prvenstveni tekmi in sicer v nedeljo 17. t. m. Slovan: Jadran in v ponedeljek 18. t. m. Jadran: Ilirija. Obe tekmi se vršita ob 14. uri kot predtekmi na igrišču SK Ilirije. Ostali sklepi se objavijo jutri. — **Tajnik II.**

— **Za smuško alpsko tekmo s Kredarice** se bile na večerjajni seji izrečene sledeče startne številke: 1. Kajzelj (TK Skala), 2. Golob (Skala), 3. Primožič (SK Tržič), 4. Janša Janko (Ilirija), 5. Kamilo Hartman (Skala), 6. dr. Tominec (SPD), 7. Bondy (Ski klub Zagreb), 8. Smerdu (Ilirija), 9. Guerra (Skala), 10. poručnik Hudalet (Ilirija), 11. Lapajne (Skala), 12. Sus (SK Tržič), 13. Vizjak (Skala), 14. Zdenko Švigelj (LSK), 15. Pibernik (SPD), 16. Benkovič (Hask), 17. Pogačar (Ilirija), 18. Černivec (SPD), 19. Frlan (Skala), 20. Janša Josko (Ilirija), 21. Brvar (Skala), 22. dr. Kmet (LSK), 23. Zinaja Dušan (Hask), 24. Šmamelj (Skala). Interesantno je, da startajo na tej tekmi vsi naši smučarji, ki so si dosedaj že pridobili v smučanju državno prvenstvo; manjka pa nekaj smučarjev, ki se izraziti smučarji alpinisti. Tekma bo nad vse interesantna ter bo predstavljala brez dvoma senzacijo v smučski sezoni. Poleg tega, da se je udeležila elita naših smučarjev, je tudi karakter, tekme sam tak, da pomenja popolno novost v tekmovalstvu. Tekma po triglavskih ledenihh iz višine 2500 m na višino 1000 m v drznem smuku zahteva popolnega moža. Zato je razumljivo, da vlada tudi med občinstvom izreden interes ter se je prijavila iz Zagreba večja skupina gledalcev. Oskrbniki bodo v obeh kočah, to je v Staničevih in v kočah na Kredarici, po železnihah upamo, ho dovoljena polovična vožnja. Gledalci lahko gredo z večernim vlakom v nedeljo do Mojstrane, kjer prenoče in gredo v ponedeljek jutraj v Krmo. Tekma prične ob 10.30 dopoldne ter je pod izkuznim vodstvom »vzornik« H. »p« 3 »vzornik« »vzornik«.

— **Sodniški zbor za smuško tekmo s Kredarice** je določil, kot sledi: Krmarji: Pelan, Bervar, Sircelj Hinko; starterji: Pelan, Fran Pavlin Tavčar in Delkin; sodniki na cilju: Pelan, Bervar, Sircelj; časomerilci: kapetan Tauher, Gorec, Stojan. Vodstvo tekme dr. Souvan: zdravniška služba dr. Purc. Kontrole na progi se postavijo in dolžajo v koči na Kredarici.

— **V Staničevih koči in na Kredarici** bodo sicer oskrbniki, vendar hrane ne bo dobili, razven čaja. Zato je dobro, da si vzame vsakdo hrano s seboj.

— **JZSS (Službeno)** Za TK Skalo se verficirajo: Bervar Anton, Bervar Stane, Lapajne Milan, Wisiak Aleksander, Šmamelj Bogomir, Lampič Ciril; za SK Ilirijo: Smerdu Mako.

— **SK Ilirija** (domska sekcija). Danes po polne treninge za vse izkušne razen onih, ki nastopajo v nedeljo v družini Ljubljane. Trening ob 18 uri na igrišču v slučaju dežja. Kolizej — Za jutri zvečer: t. j. v petek se skupice ožji sestane člani, ki se vršijo ob 13.30 v klubovni sobi kavarne Evropa. Sledeče članice naj se sestane sigurno udeležijo: der, Brodar, Zupančič, Černe, Prilek, Jermol I. in II., Koch II., Bernik, Tratnik I. in P. p. Ker je sestanek izredno važnost, se n. prošalo vse imenovane, da se sicer odzovejo pozivu. Pred sestankom ob 18.30 kratka seja občinskega odbora.

— **ASK Primorje** Lahkotletska moška in ženska sekcija. Treningi se do nadaljnjega vršijo vsak dan od 15.30 dalje, obvezni za vse članstvo. — V četrtek ob 20.30 se vrši v restavraciji Zvezda sestanek, katerega naj se udeležijo gg. Slamič L., Vindič, Letnar, Gregorič, Vondina, Ing. Kotušek, Ing. Umek, Rovar Dvorč, Saksida in Podgornik.

— **Tekme naših klubov o Veliki noči** Na drugem mestu poročamo o tekmah Ilirije z dunajskim profesionalnim moštvom Hertha. Poleg tega se vršijo v Sloveniji še dve važni tekmi v Mariboru in Celju se vršita, da ostanemo pri domačem izrazu, »adher« tekmi, in sicer v Mariboru prvenstvena tekma med Rapidom in Mariborom, v Celju pa med Atletiki in SK Celje. — Dva naša kluba na odideta v inozemstvo. Primorje igra v Celovcu dve tekmi z Amateurom SK Hermes na v Gradcu, in sicer prvi dan s Strassenbahnerji, drugi dan pa s Sturmom.

Gospodarstvo

Vprašanje znižanja železniških tarif za les

Pred nekaj dnevi so se vršile v Beogradu seje tarifnega odbora, na katerih se je v glavnem razpravljalo o železniških tarifah za les in lesne proizvode, katerih znižanje postaja sprito obutne krize lesne industrije vedno nujnejše.

Iz poročil, predloženih tarifnemu odboru, je razvidno, da se od 12 letnih veleprodaj, katerih delnice kotirajo na zagrebški borzi, bila samo štiri v stanju, da plačajo dividendo, ki je po sicer tudi bila maleenkostna. V lanskem letu se je položaj lesne industrije dalje zelo poostiril. Eno največjih podjetij je bilo prisiljeno, da se je izbrisalo z borze, ker so njegove delnice silno nazadovale. Vse inozemske konkurenčne države so na sretno tarifno politiko prihiteli in pritiskale cene tako, da je postala lesna trgovina skoro popolnoma nerentabilna. Po zunanjetrgovinskih statističnih podatkih so cene lesu za 1 kg padle leta 1925 na 1,06 Din in v letu 1926 na 0,77 Din, torej za 28 odstotkov. Med tem pa se železniške tarife niso znižale, nač na so se lanske cene celo povečale. Poročevalci so v svojih referatih obirno obravnavali posledice ogromne konkurence avstrijsko-italijanske tarife, dalje potrebe naše carinske politike, poročale v italijanski novobi, ki omogoča svobodni izvoz okrogle bukove. So glasno je bil sprejet predlog, da se uvede reeksnedica za izvoz lesa, da se na ta način upostavi ravnotežje med domačo in italijansko konkurenco.

Nazadnje se je običajno razpravljalo vprašanje znižanja tarif za dvoz lesa na žage, celulozno in taninskega lesa, furnirjev ter teslonov in tavolov.

Pomočnik prometnega ministra inž. Popović, ki je predsedoval seji, je v zaključnem govoru naglasil, da nomeni ta mesec začeti nove dobe v našem železniškem prometu. V finančnem zakonu je bilo enoletno pooblastilo za prometnega ministra, da izvede komercijalno izračun naših železnic. Zadovni našt bo kma lu dokončan ter bo koncem t. m. sklicana anketa gospodarstvenih krogov vse države, da noda svoje mišljenje o narčtu.

Na predložitelnika g. Ivana Mohoriča je pomočnik inž. Popović obljubil, da bo ob enem s novimizacij za carinsko-trgovinske pogodbe z inozemskimi državami vodil tudi železniško-tarifna praznina, da se okrepi konkurenčnost našega izvoza. Obenem je izjavil, da bodo vse reforme izvršene le po predhodnem sporazumu z gospodarskimi krogi.

Tržna noračila

— **Novosadska blazovna borza** (13. t. m.) Pšenica: baška, 75 kg, okolica Novi Sad, 4 vagoni 302,50. Turčija: baška, za maj, Novi Sad, 6 vagonov 162; baška, za maj, Novi Sad, 2 vagona 162,50; banatka, za maj, parileta Senta, 6 vagonov 163; srenska, Ruma, 2 vagona 151,50. Moka: baška, 2, kombinirana, 2 vagona 455; baška, 2, 1 vagon 417,50; baška, 2, 1 vagon 377,50; baška, 2, 1 vagon 380; baška, 2, 1 vagon 282,50. Pšiči: baški, bel, 2-3 odstotki, 1 vagon 167. Otrobi: arbijanski, brez vreč, 2 vagona 136. Tendence mirna.

— **Zagrebški tedenski sejem** (13. t. m.) Dogačen obilen Tudi dovolj je bil večji Provrstni noveji živilni so cene porasle za 0,50 do 0,75 Din pri kg. Za izvoz se ni kupovalo. Cene zaklanih svinjani na popustile za 0,50 do 0,75 Din pri kg. Tudi svinje se niso kupovale za inozemstvo. Cene za kg žive teže: voli domači I 10,50 — 10,75, II 7 — 8,50, bosanski I 6,50 — 8, II 5 — 6, biki 7,50 do 8, krave I 6,25 — 7, II in III 3,50 — 4, junci I 6,50 — 7, II 5 — 6,25, junice I 6 do 7, II 4,75 — 5,50, teleta živa 8 — 11 (zaklana 10 — 18), svinje pitane domače 14 do 15 (sremske zaklane 18 — 19,25), do 1 leta 11 — 11,50 Din. Konji vozni in tovorni 80,00 do 120,00 Din za par Krma: letelja 125 do 150, seno I 125 — 150, II 75 — 100, otava 100 — 125, slama 75 — 100 Din za 100 kg.

— **Pred ustanovitvijo Industrijske banke.** Iz Beograda poročajo: Znano je, da so industrijske organizacije že večkrat zahtevale, naj se izda pravilnik o izdajanju industrijskih obveznic, ki se priravnja že dolgo časa, po kratkem pomenu brez daljnjega odlaganja. Te dni so zastopniki Industrijske zbornice in Centrale industrijskih korporacij v Beogradu posvetili finančnega ministra, kateremu so obrazložili to vprašanje ter povdarjali potrebo, da se pravilnik o izdajanju industrijskih obveznic obavi čim prej. Omenili so, da bi bilo treba za vršenje servisa posojil po teh obveznicah ustanoviti posebno industrijsko banko. Minister dr. Bogdan Marković, ki kot bivši ravnatelj Državne hipotekarne banke dobro pozna problem industrijskih obveznic, je soglašal s stalištem zastopnikov naše industrije ter usvojil predlog o ustanovitvi Industrijske banke.

— **Slavenska banka** ne bo prišla v konkurz. Zagrebški »Jugoslovenski Lloyd« poroča pod tem naslovom, da so v ponedeljek zastopniki upnikov Slavenske banke imeli sestanek, na katerem je sekretar dr. Aleksander Horval podal izbrano sliko o trenutnem stanju Slavenske banke. Prisotni so na podlagi tega izvršnega poročila dobili prepričanje, da je stanje banke povolnejše, nego se je prej mislilo. Vsi upniki so prišli do zaključka, da se ne sme dovoliti, da banka prišla v konkurz. Zato so soglasno sklenili, naj se sodišču predloži prošnja, da se narok odloži do 31. maja in da se s popsevanjem tempom do tega roka zaključijo poravnava izven konkurza. Sodišče bo prošnji ustroglo, kakor piše »Jugoslovenski Lloyd«. Nerazpoloženje je nastalo, ko se je zvedelo, da si dunajska Länderbanka prizadeva stvar zavleči, da bi prišlo do otvoritve konkurza, pri kateri priliki bi se, kakor mislijo pri Länderbanki, ta zavod rešil obveznosti. To mišljenje je pogrešno, naglašajo »Jugoslovenski Lloyd«, tako Länderbank kakor Trbovlje morajo storiti svoje, ker do konkurza Slavenske banke ne sme priti in tudi ne bo prišlo.

— **Redni občni zbor Zveze trgovskih kremljev in zadrug za Slovenijo** se bo vršil 24. t. m. v dvorani Narodnega doma v Ptuju. Otvoril se bo ob 9. dopoldne. Dnevni red običajen. Dan prej ob 5. popoldne bo istotam seja kirškega odbora zveze.

— **Notranje posojilo za železnice in ceste.** Po časopisnih vesteh pripravljajo naša vlada razpis notranjega posojila, ki bi se porabilo deloma za gradnjo novih železnic, deloma pa za nužno potrebne ceste.

— **Spremembe v pravilniku o prometu deviz** in valuti. Iz Beograda poročajo, da se

v finančnem ministrtvu pripravljajo spremembe in dopolnila posameznih členov pravilnika o reguliranju prometa z devizami in valutami, ki je bil uveljavljen 1. 1921.

Borze

13. aprila.

— **LJUBLJANA.** (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 86,5 — 87, Vojna škoda 343 — 0, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 186 — 187, Ljubljanska kreditna 150 — 0, Merkantila 89 — 100, Prašedion 850 — 0, Kreditni zavod 160 — 170, Trbovlje 0 — 430, Vevče 137 — 0, Slabna 55 — 65, Šešir 104 — 0. — **Blago:** Tendence za les neopremjena, enako za deželne pridelke. Zaključenih 10 vagonov lesa.

— **ZAGREB.** Vojna škoda, kasa, se je zaključila po 341. Drugače brez prometa. — Italija je v Curihu dalje porasla. V zvezi s tem se je njen tečaj okrepil tudi v Zagrebu za 2—3 točke ter končal na višini 278 (včeraj 275,5). Druge devize dalje brez spremembe. Skupni devizni promet 5,9 milijona dinarjev. Notirale so devize: Dunaj izplačilo 800,5 do 808,5, Berlin izplačilo 274,4 — 279,44, London izplačilo 276,2 — 277, New York ček 56,75 — 56,95, Pariz izplačilo 222,75—224,75, Praga izplačilo 168,3 — 169,1, Svica izplačilo 1094 — 1097; valute: dolar 56,4 do 56,6, lire 275 — 277; efekti: bančni: Eskompta 104,5 — 105, Kreditna Zagreb 93 — 95, Hipo 58,5 — 60, Juno 95 — 95,5, Obrtna 40 — 43, Prašedion 850 — 860, Ljubljanska kreditna 150 — 0, Narodna 4650 do 4750; industrijski: Dubrovačka 410 do 420, Danica 127 — 140, Trbovlje 427,5—429, Union 300 — 310, Vevče 135 — 140, Sebešana 450 — 0, Našička 2180 — 2350, Drava 480 — 510; državni: investicijsko 86,5—87, agrarne 54 — 54,5, Vojna škoda, promptna 342 — 344, kasa 341 — 342, za april 342 do 343, za maj 343 — 346, za junij 345 — 346,5. — **BEograd Devize:**

Iz življenja in sveta

Zdravljenje sapnika

Močno je razširjeno mnenje, da se bolezni v dušniku najuspešneje zdravi s čaji ali raznimi vbrizgavanji. S tem se le prečesto povzroči, da postane zlo kronično in se izprevrže v emfizem, v naduho, v razširjenje bronhij ali vnetje požiralnika, včasih celo v pljučno sušico. Na poškodbe razvejanega predušnika je treba naravnost dovažati leke, ki boleča mesta pomirijo, zacelijo, ozdravijo. To se godi z vdihavanjem balzamičnih hlapov pod pritiskom, kakor se to izvaja po raznih inhalatorjih. Hlapovi stvorijo na sluznici nekakšno vlažno, pomirjevalno obzvoje, čistijo in snažijo najbolj oddaljene vejice bronhij; bolnik z lahkoto izloča sluz in slino pod vplivom balzamskih zdravil kot: benjoin (dišeča smola nekega indijskega drevesa), tolujeva dišava, peruvanski balzam, ali pod vplivom hlapljivih dišečih olj, n. pr. od matere dušice, gozdne smreke itd. Vdihavanje teh esenc, ki osušijo sluznico sapnika, mora biti globoko, zato se vrši pod več ko 3 kg močnim pritiskom. To se da doseči zgolj po svojevrstnih zavodih, vdihovališčih, kakršno je na primer Inhalatorium d' Auteuil. (nk.)

Stoletnica vžgalice

Dandanes so vžgalice tako neobhodno potreben pripomoček, da si življenje težko predstavljamo brez male škaflice in klinčkov. In vendar je šele sto let, odkar je prišla v promet prva žveplenka. Dne 7. aprila 1827. je spravi angleški drogist John Walter na trg prvo škaflico vžgalice. Seveda je porabil precej časa, preden se mu je posrečilo sestaviti vžgalno sredstvo v dandanes razširjeni obliki. Najprej je prišel do spoznanja, da se les zelo rad vname, če mu omogoči konec v kalinjev klorat in potem, ko se tekočina posuši, drgneš s koncem po leseni plošči.

Prve vžgalice so bile narejene brez fosforjeve primesi in je bilo treba precej truda, da so se vžgale. Uvidel Walter je prilagal vsaki škaflici klinčkov s peskom posut papir, ki je služil za vžgalno. Prve škaflice so bile iz pločevine in so vemale 1 šilling in 2 penci (okroglo 15 Din našega denarja). Vendar je Walter napravil veliko napako s tem, da ni dal vžgalice patentirati. Zgodilo se je kmalu, da so začeli drugi izkoriščati njegov izum in na njegov račun bogateli. Bil pa ni zaviden človek in je pustil, da so izdelovali njegovi konkurenti vžgalice po mili volji. Zveplenk v porabni obliki je napravil šele l. 1832. angleški inženjer Congreve, v svet jih je pa začel pošiljati tvorničar Kammerer v Ludwigsburgu.

Plačilne težkoče najbogatejših ženske na svetu

Iz Londona javljajo, da je japonski velekoncern Suzuki & Co. prišel v plačilne težkoče in da je skoraj gotovo pričakovati napovedi konkurza. Imenovana tvrdka je bila razprostranjena po celim svetu in je imela mnogo podružnic tudi v evropskih deželah.

Na čelu podjetja stoji ženska po imenu Jone Suzuki, kateri se ima firma zahvaliti za svoj procvit in najbrže tudi za svoj propad. Ta dama velja za najbogatejšo žensko na svetu in razpolaga baje z osebno glavnico 30 milijonov funtov sterlingov (8 in četrt milijarde Din). Ta glavnica daje vsem upnikom velekoncerna upanje, da ne bodo izgubili vseh vlog, temveč le del odstopke vloženega denarja. Povod za plačilne težkoče je dala finančna zadrega neke banke na otoku Formozi. Koncern Suzuki je imel pri tej banki odprt kredit do 40 milijonov funtov; ko je banka kredit odpovedala, je udarila usodna ura tudi za firmo Suzuki & Co. Interesanten je postanek družbe, ki je nastala na podlagi trgovine s sladkorjem. Sčasoma se je tako razgrnila, da je imela svoje podružnice v vseh svetovnih mestih. Pod vodstvom gospe Suzuki je koncern narasel v ogromno podjetje brez primere. Imel je v zakupu

ne le sladkorno industrijo na Vzhodu, temveč tudi produkcijo žita vseh vrst, pivovarne, ladjedelnice, tovarne za jeklene in železne izdelke, rudnike, banke, zavarovalnice itd. Vse to je upravljala gospa Suzuki z genijalno intuicijo. Izvrševala je svoj posel odlično neglede na svojo starost 70. let.

Gospa Suzuki živi skromno in se posveča samo trgovskim poslom svojega podjetja. Za zabavo se ne zanima; njeno življenje teče naravnost idilično. Živi v svoji mali hišici v Kobi in edina moderna pridobitev, katere se poslužuje, je avtomobil. Omožila se je v svojem 13. letu. Njen mož je imel trgovino s sladkorjem, ki se je pozneje izpremenila v tvornico. Leta 1905. je Suzuki obdvojela; ostala sta ji dva otroka, s katerih pomočjo je vodila trgovino pokojnega moža dalje z veliko spretnostjo. Njena dalekovidnost ji je prinašala uspeh za uspehom. Postala je svetovno slavna in med svetovno vojno si je nakupila premoženje v znesku desetih milijonov angleških funtov. S to vsoto so bili položeni temelji važnejšemu podjetju, ki je cvelo od leta do leta. Mreža koncerna je presegla celo Japonsko, segla je v kitajske dežele, v Evropo in Ameriko, na azijsko otočje, skratka na vse strani sveta. Japonci so gospo Suzuki sovražili. Vlada ji je namreč l. 1918. poverila prodajo riža in cene so tako poskočile, da je moralo ljudstvo stradati. Emancipirane Japonke pa vidijo v gospe Suzuki svoj ideal in jo častijo kakor človeško božanstvo na zemlji.

Pol milijona ljudi prihaja z denarjem v Evropo

Evropi preti velika armada, ki bo tekom letošnjega poletja prodrla čez Atlantski ocean in okupirala najlepše in najzanimivejše kraje na našem kontinentu. Vzlic temu se vse veseli te invazije, zakaj armada ameriških turistov in letoviščarjev, ki so se že napovedali za letošnje poletje, je zadolženim in obubožanim evropskim deželam zelo ljub osvojevalec. Razne potniške agencije, velike paroplovne družbe in hotelska velepodjetja so dobile namreč iz Amerike za letošnje počitnice toliko prigrasil, da se obeta rekordna sezona.

Lansko leto je obiskalo Evropo v teku letoviške sezone 300.000 gostov, za letos jih pričakujejo 350.000 do 400.000. Razen Američanov se napovedujejo v obilnem številu gostje iz južne Afrike, Avstralije in iz Daljnjega vzhoda.

Vse kaže, da se kontinentalna Evropa vedno bolj razvija v svetovno letovišče. Gospodarsko in finančno težišče sveta se je sicer premaknilo v Ameriko; doslej neaktivne države, kakor so azijske in afriške, se gibljejo od leta do leta živahneje in se povsod opaža, da vedno bolj raste vpliv in moč izven-evropskih dežel. Medtem pa postaja

Evropa letovišče, izletišče, lep kraj, ki ga prekoceanski svetovnjak rad obišče in si ogleda njegove krasote in častitljive starine. Počasi se vsa Evropa izpreminja v naravni vrt in v zgodovinski muzej.

Vzlic temu pa ima bodočnost, ker bo tujski promet prinašal vedno več denarja z vseh koncev sveta.

Velika železniška nesreča v Brnu

V torek zjutraj se je pripetila na postaji v Brnu strašna železniška katastrofa. Dva nabito polna vlaka, ki sta vozila delavce iz brnske okolice v mesto na delo, sta trčila drug v drugega. Karambol je bil tako silen, da je vrzel lokomotivo in štiri vagona enega vlaka s tira. Pri drugem vlaku je skočil s tračnic samo službeni voz.

Sunek je imel strašne posledice. Iz vozov so se takoj oglašili obupni klici ponesrečenec, vpljočih na pomoč. Izkazalo se je, da je več mrtvih in mnogo težko ranjenih oseb. Pri prvem štetju so našli pet mrličev in nad 120 težko ranjenih ljudi.

Nesreča se je pripetila ob pol sedmih zjutraj, pol ure preden se prične delo v brnskih tovarnah. Pravijo, da je strojevodja prezl signal »Stoj« in da je katastrofa posledica njegove nepredvidnosti.

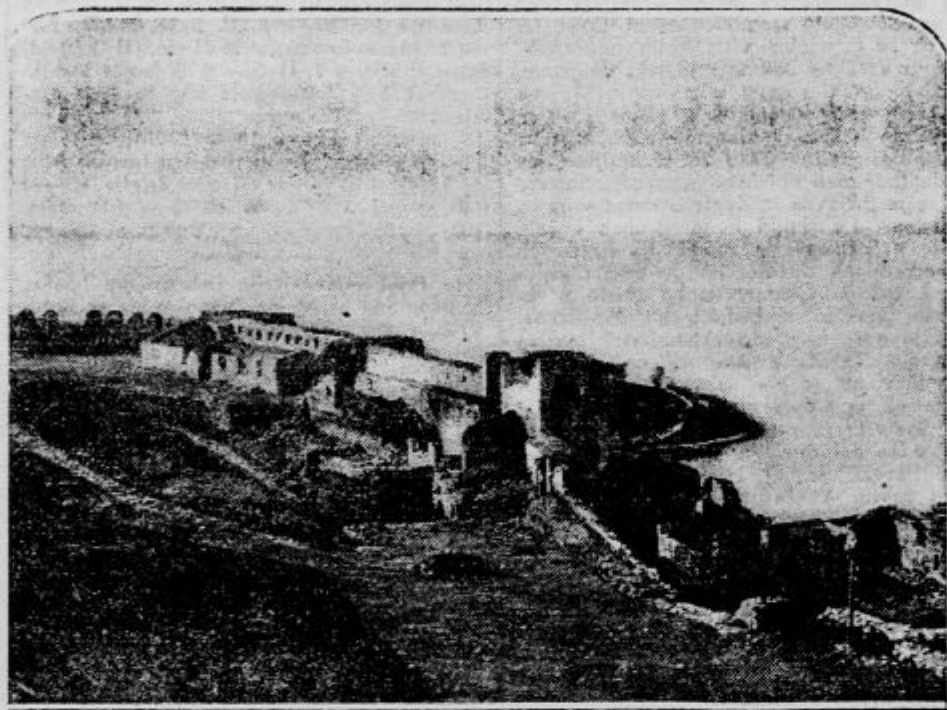
Boj med očetom in varuhom za bogatega otroka

V Vrhu in v vsej Vojvodini je vzbudila izredno pozornost afera, ki ji enake že dolgo ne beležijo ondodni sodni anali.

Dr. Živan Ivanovič je bil leta 1922. profesor v Novem Sadu in se je tamkaj oženil. Rodili so se mu trije otroci. Čez nekaj časa pa sta se zakonca ločila in mož se je preselil v Vrhu, kjer se je kmalu seznanil z nekim dekletom in ga hotel vzeti v zakon. Njegov proces za razpoko pa se je pred pravoslavnim cerkvenim sodiščem tako dolgo vlekel, da se je dr. Ivanovič naveličal čakanja in je prestopil v islam. Njegovi prošnji, da ga premešče v Bosno, so oblasti ugodile in mož se je v Bosni poročil po obredu Mohamedove vere. Zgodilo pa se je, da tudi ta zakon ni bil srečen, čeprav je mlada žena povila otroka. Kmalu po porodu je z otrokom vred zapustila moža in se vrnila k svojemu prvemu zakoncu.

Vse modne potrebščine k praznikom priporoča gospodom

tvrdka Drago Schwab, Ljubljana.

K zadnjim dogodkom v Albaniji
Starodavne utrdbe pri Skadru.

Š. V.:

Ne mara me več

Še nikoli nisem bil tako zaljubljen — mislim namreč tako hudo zaljubljen — kakor takrat, ko sem se zagledal v njo, katere imena ne smem zapisati, ker mi tudi mrtve črke, sestavljene v njeno ime, še vedno povzročajo nekakšno omotico in pokanje in drhtenje v srcu. Oprostite torej, da vam imena še ne povem; če me namreč pri pisanju zadene kap, nimam nikogar, da bi začelo delo nadaljeval, in ker je radovednost zelo huda bolezen, bi vam lahko škodovala.

Tako sem bil zaljubljen, in mogoče sem še, da bi se upal v opevanju svoje ljubezni uspešno tekmovati s Prešernom, če bi dobil kako dobro predvojno pero. S peresom, kakršna imamo danes, pa ne dokončam soneta, preje se ti raztegne, da ves jezen vzameš drugo. In: ali boš jezen pel? Z dobrim peresom bi ga pa posekal, še enkrat rečem!

Prešeren je bil zaljubljen brez upa zmage, jaz pa sem dobro vedel, da me njena ljubezen gleda skozi največje okno. Kar jih je v tisti kamrici srca. Ljubezenska izpoved me sedaj tako malo zamudi, da se ne morem načuditi,

da sem tako dolgo odlašal. Nešteto izprehodov, precej izletov in drugih prilik sem prezrl in zbiral pogum kakor hrošč sapo, preden zleti. Najmanj desetkrat sva pisala z nogami po pesku, ko ni bilo več kaj govoriti — ta stvar se navadno dela tik pred ljubezensko eksplozijo — pa sem še dobil kako novo pot, prave seveda ne.

Igro s trganjem lističev od cvrta poznate. Trgala jih je in deklamirala: »Trga rožam lističe, vedno nebesa našteje; smeje se njeno lice, srcece njeno se smeje.« Potem pa je rekla: »Vprašala sem, če me imaš kaj rad, pa sem dobila »prav nič.« Danes bi stekel do prve primerne veje in bi se obesil, da sem jo spravil tako daleč. Takrat pa sem ji začel razlagati postanek igre in ustroj cveta.

Ko pa se je zgodilo, kakor je pisano, da je prišla moja ura, sem ji rekel: »Vsi ljudje govorijo in vedo, da se imava rada, samo midva še ne. Kako misliš, ali je kaj podobno?« »Nu vendar!« me je objela — imela je izkušnje. »Mucek moj, zakaj pa si tako dolgo čakal?« Silno nepriljubljena in naravna je bila moja zadrega in imenitno se je ta dan zadržala moja nerodnost: prišlo mi je na misel, da prirodo opis ne zna bogvekaj, sicer bi mi bila rekla kamela, ne

pa muček, in premišljal sem, ali bi došla komaj zadostno ali nezadostno — bil sem študent — tako da sem pozabil na njeno vprašanje. »Saj vem, respekt si imel pred menoj, ker sem starejša in sem časih tako sitna. Pa tudi imel nisi še nobene.«

Šlo je dalje in nekoliko sem se že omajal, srce pa je bilo polno, da se je res samo slabi kakovosti peres zahvaliti, da nisem začel pesniti. S svinčnikom pisano gre pa dosledno v koš pri urednikih.

Zgodilo se je pa — posnemam slog biblije, saj moja žalost ni manjša od Jeremijeve — da me je povabila, naj pridem nekega večera v vas, bo namreč sama doma. Kako sem čakal večera, bo gotovo zanimalo psihologe, katerim se bom že še ponudil v študiranje, danes jih samo opozarjam nase; drugim pa povem, da sem solnčnemu bogu obljubil novo opremo za konje, če bi nekoliko hitreje pognal proti Hesperidam. Solnce je seveda vozilo po svoji, sploh je menda poslušalo samo Jozveta. Pa da mi ne bo kdo očital, da ne vem, da solnce stoji in da se vrti zemlja! Vem; toda takrat sem bil pesnik, saj sem vam vendar že povedal!

Prilutnila je noč s temnimi krili in je

ji materi v Vrhu. Tu je prestopila nazaj v krščansko vero in je dala tudi otroka krstiti. Zdaj je otrok veljal za nezakonskega. Čez nekaj mesecev nato je mlada mati umrla, kmalu za njo pa tudi njena mati, ki je zapustila osirotelemu vnuku vse svoje premoženje. Bila pa je zelo premožna žena.

Zdaj se je nenadoma oglašil doktor Ivanovič, ki mu dotlej ni bilo mar, kaj je z otrokom iz njegovega drugega zakona. Prihitiel je v Vrhu in zahteval, da mu varuh izroči otroka. Varuh, doktor Nikolajevič, mestni fizik v Vrhu, ugleden in spoštovan mož, pa ni maral ugoditi tej želji in je zahteval od doktorja Ivanoviča dokaz, da je le-ta res otrokov oče. Dr. Ivanovič je brž vložil tožbo proti dr. Nikolajeviču, češ da mu je otroka siloma odvzel.

Ni še znano, kakšno stališče bo zavzelo pristojno sodišče in kdo bo zmagal v tem procesu. Samo ob sebi se ume, da Vojvodinci nestrpnost pričakujejo, kakšen bo konec.

Hudi svečeniki

Malu mestece Irwington v ameriški državi New Jersey ima stroge »sinje zakone« iz leta 1854. Služijo mu za pobijanje greha in razuzdanosti. Ti zakoni so mirno do zdaj počivali ter prepovedujejo delo, trgovanje in razvedrilo ob nedeljah. Nedavno pa so zmagale pri volitvah pobožne stranke in te so takoj obnovile »sinje zakone«.

Deset župnikov se je zedinilo v poseben odbor, ki je pričel pazno gledati, da počivajo ob nedeljah avtomobili in da ne vozijo tramvaji, da so zaprte vse trgovine in gledališča. Krivci, ki so se pregrešili zoper to prepoved, so bili pozvani pred sodišče, ki jih je neusmiljeno obsodilo na denarno globo.

Irwingtonski meščani so postali obupani. Povabili so nalašč krošnarje iz okolice ter so v nedeljo pri njih kupovali sadje in sladkor, da so jih spravili stražniki v ječo. Policia je bila upehana, ker je tekom enega dne zaprla več

Zakaj so bolniki z odprto jetiko nevarni?

V zadnjem članku sem napisal da bo korak Protituberkulozne Lige v Mariboru, če se izvede, da pridejo v preurejeno podstrešje internege oddel. mariborske bolnice bolniki z odprto jetiko, ustvaril na internem oddelku kotičke za družbo z jetiko, ki se bo širila s podstrešja v I. nadstropje in pritišče na druge interne bolnike pod isto streho. Izvedba te ideje PTL bi značila korak nazaj v pobijanju jetike v Mariboru, ker jetike ne bo pobijala, marveč širila.

Ta moja opozoritev PTL ni omajala v njeni pogrešni ideji. Na moje strokovne pomisleke razglasa PTL po mariborskih listih, da je neimenovane (bržčas fingirane) kot odgovor na moj članek poslal Ligi 2500 Din, češ, ker njegova brezupna jetična hči ne najde zavetja v višinskem zdravilišču.

Iz tega ravnanja PTL in drugih časopisnih člankov, ki so s tem v zvezi, vidim, da je treba moje nazore še bolj podkrepiti. Radi tega hočem danes pokazati, kaj pravi k pobijanju jetike medicinska znanost in kako je z jetiko po bolnicah v vsakdanjem življenju. Moderna bakteriologija, t. j. tista veda medicine, ki se peča z povzročitelji kužnih bolezni, je dognala da ima bacil jetike izredno življensko žilavost. Dožim mu moremo do živga, če ga imamo na tleh oziroma na predmetih in ga lahko očistimo z razkužili, imamo proti njemu, dokler valovi v zraku, samo eno orožje solnce. Direktni solnčni žarki pa rabijo nekaj ur, navadna dnevna svetloba brez direktnega solnca celo nekaj dni, da uniči bacile jetike in jim pretrije možnost okužbe. To je eno dejstvo. Drugo ni nič manj važno in dognali so ga s sledečim poskusom: Pred jetičnika z odprto jetiko so postavili steklene šipe v razdalji 40 do 80 cm, da so kašljali proti njim. Čez pol ure se je pokazalo, da je 80 do 40 odstotkov teh kašljavcev s slinastimi mehurčki pršlo žive bacile jetike na šipe v razdalji do 80 cm. Peti del bolnikov je raztrosil preko 400 pa do 200.000 bacilov na osebo! Iz tega znanstvenega poskusa sledi sledeče: Vzemimo, da bi ležalo v podstrešju internege oddelka 20 bolnikov z odprto jetiko, ki bodo večinoma na terasah ali pa vsaj pri odprtih oknih (saj prosti zrak je temelj vsake skrbi za jetičnike). 7 do 8 teh bolnikov bo pršlo pri kašljanju žive bacile na razdaljo do 80 cm, 5 od njih pa bo izločevalo bacilov preko 2000 pa tja do 1 milijona. In to vsake pol ure pri solcu in megli. V najugodnejšem slučaju — pri direktnih solnčnih žarkih — bo treba nekaj ur, da se bacili uničijo. In kje bodo v nekaj urah ti roji? Po zraku bodo plaval na vse strani, zrak sam, ki nikdar popolnoma ne miruje jih bo nosil v prvo nadstropje in v pritišče nejetičnikov ter jih okuževal. In vendar, »zadostuje brž

Naročila in vse dopise, ličilo se malih oglasov, je pošlaba na Oglasi od delek Jutra, Ljubljana, Praterova 4, Tel. št. 2492

Mali oglasi, ki služijo v pravednosti in socialni ne namere občinstva, vaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5. Pristojbina za sifro Din 3.

Mali oglasi

Vse pristojbine je uparila bi obram s narocilom, si cer ne oglasi ne probajo. Čekovni račun pošla narocilcu ljubljana, št. 1842

Želimo, dopisovanja in oglaševanje ali reklamnega značaja: vaka beseda Din 5. Najmanjši znesek Din 10. Pristojbina za sifro Din 5.

Naslovi «Malih oglasov» se dobivajo tudi v podružnicah «Jutra» Mariboru, Barvarska ulica ter v Celju, Aleksandrova cesta.

Drivedity

S. K. Krakovo
S. K. Silvnica
(Cerknica)

Na velikonočni ponedeljek gostuje ljublj. Krakovo v Orehovcu proti tamošnji «Silvnici». — Vse tane za zmago silna svedra Krakovo — kakor je zadnji čas pokazalo pri prvoznostnih tekmah in zmago nad orehovcem «Silvnico». Tudi «Silvnica» se bo potrudila, da doseže čim bolj razstano. Tekma se bo odigrala ob 16 uri na igrišču Silvnice in obeta boji zanimiva — posebno, ker je ta tekma prva v letošnji sezoni. 11802

Obri

FRANC FUJAN
krovstvo in saloga
srednih potrebščin
Ljubljana-Galljeva 9.
108

Dvokolesa

popravila najbolje, najhitreje in najceneje Florijančič. Kumska ulica 3. 82

Vulkanizirani

galoše in snežne gumijevke čevlje. Popravila kolesa in motorje P. Štefer, Ljubljana, Rimska cesta 11. 12

Knjige

Mayerjev Lexikon veliki, dobro ohranjen, na prodaj. Vprašanja na oglaš. oddelku «Jutra» pod sifro 11850

Službe

dobe

Gospodščino inteligentno, ki priletno obdružuje semenično, solno, dobro kuharico, ki bi imela tudi živali, sprejme samostojna dama za družabno in pomoč v gospodinjstvu. Pomošče s skromno zahtevno plačo na naslov Brna Ball, Karlova 11809

Spretni šivile

sprejem v trajno delo. — Naslov v oglaš. oddelku «Jutra». 11802

Delavca

edenjenega in poštenega šivca na eno gro maslarično trgovino s talensko plačo 250 Din. Voč v gostilni «Praterov brat» v Rožni ulici, od 6-7, ure pop. 11806

Učenko

poštenih starišev in dobro računsko sprejem v trgovino mešarice blaga v celjem kraju Slovenije. Pomošče na oglaš. oddelku «Jutra» pod sifro 11821

Brivskega vajenca

ali praktičnega, ki ima zanimanje za gledališko prireditelstvo, sprejme dravalek v Ljubljani. 11818

Trg. pomočnika

starševca — izkušenega v mešan trgovini s mešanim blagom, neodlojenega, sprejem v vrojo trgovino na deloti s 1. julijem 1927. Pomošče s zahtevno plačo pod sifro 11879 na oglaš. oddelku «Jutra» 11798

Slikarske in pisarske pomočnike

dobro izkušene delavce sprejem takoj v delo. — Vpraša se: Celje, Alkesteva ulica 7. 11829

Potovalnega fotografa

spesobnega, sprejme Foto Kisser, Maribor, Gregorčeva ulica 20. 11845

Brivskega pomočnika

prvoznostnega, mladega, s manjšim slovi in nemškega jezika, sprejem proti dobremu plačilu. Naslov pri podružnici «Jutra» v Mariboru 11844

Kontorista

korespondenta in pisarničnika praktičnega sprejme industrijsko podjetje v Ljubljani. Pomošče na poštini predal št. 120 11851-4

Industrijski uradnika

za prakso, zmogljive knjižničarstva, arhivistične in administrativne sprejme industrijsko podjetje v Miklovi Ljubljani na takoj Pomošče na oglaš. oddelku «Jutra» pod sifro «Sprejeti 31» 11851

Trg. vajenca

mladega, s primerno plačo sprejem v trgovino s posredništvom. Pomošče na poštini predal št. 120 11851-4

Periektnega

kores

M. Zevaco

Papežinja Favsta

Roman

»Vzemita jih!« je dejal Pardaillan in porinil zlato pred ženski. »V zameno mi povesta, odkod poznata vražjega Pardaillana. Dobra istorija po obedu je za dvajset zlatnikov poceni.«

Krčmarici sta dregnili druga drugo s komolcem, spogledaj se, pograbili zlato in sili.

»Če vaša Visokost želi,« je rekla Roussotte.

»Da; moja Visokost celó zahteva.«

»A tega, kakšen je gospod de Pardaillan, vam ne poveva...«

»Ni potreba.«

»Nu vidite, gospod plemič, gotovo ste opazili, da je napis najine gostilne »Pri železni stiskalnici!« Tako sva jo imenovali v spomin na viteza de Pardaillana...«

»Oho, samo vitez je?« se je zavzel Pardaillan.

»Z naslovom samo vitez, a s srcem višji od kneza,« je rekla Roussotte. »Jeli, Páquette?...«

»Gotovo da!« je pritrdila Páquette?.

»Roussotte! Páquette!« je zamrmral Pardaillan, držeč se za glavo in napeto opazujoč žensčini. Zdelo se mu je, da ju pozna, toda ni se mogel spomniti, odkod.

»Takrat, ko so jeli iztrebljati hugenote,« je izpregovorila Roussotte, »se je pripetila vitezu in njegovemu očetu nesreča, da sta pala v oblast kraljice Katarine. Vrgli so ju v Tempel in so ju obsodili na smrt... ne morete si misliti, na kakšno!... Zaprlj so ju v železno kletko, ki je bila tako napravljena, da so se stene primikale druga k drugi in so naposled zmečkale tistega, kdor je bil v njej...«

»V železno stiskalnico!« Pardaillan je prebledel in lasje so se mu naježili.

»A naša Catho,« je nadaljevala Roussotte, »naša Catho ju je rešila... Ste li poznali Catho?... Midve sva jo ljubili kakor sestro. In Catho je ljubila viteza Pardaillana, čeprav mu ni nikoli povedala. Življenje je dala zanj...«

»Življenje!« je ponovil vitez s hripavim glasom.

»Kako je zvedela, ne ve nihče... Dvignila je vse poulične dekline, kar jih je bilo v Parizu tiste dni, in je z njimi navalila na Tempel. Poginila je, toda osvobodila je Pardaillana!...«

Pardaillan je zaprl oči. V duhu je zagledal rešiteljico, divjo in nežno Catho, ki je dala življenje, da je njega otela smrti. Videl je svojega očeta, starega pustolovca z železnimi mišicami in otroško dušo. Videl je Pariz Jernejeve noči, rdeč od krvi in požara. Videl je poslednji boj v Montmorencyjskem dvorcu in očetovo smrt na montmartskem hribu. In zdajci ga je obšlo, kakor da se utrinja vse drugo: iz brezna minulosti je vzplavala preden podoba Loize, živa in smehljajoča se na razvalinah njegovega življenja... Začutil je, da se je takrat vse ustavilo zanj. Takrat: v trenutku Loizine smrti...

Občutek, da hodi po svetu živ mrlič brez duše v prsih, ga je prevzel s toli strašno silo, da si je nenadoma zaželel konca.

Odprl je oči. Bile so tako prepadene, da je izpreletela žensčini groza, ko sta srečali njegov pogled. Zasmejal se je. Karla je kar zamrazilo od tega obupnega smeha. Pardaillan pa se je obrnil k mlademu možu v črni obleki in ga je vprašal z glasom, ki ga sam ni več poznal:

»Nu, gospod, kako?... Ali hočete zaslužiti pet tisoč zlatnikov?...«

Neznavec je vzdignil glavo, približal se, sedel k vitezu in odgovoril:

»Ne, gospod! Rajši bi si odgriznil jezik, kakor da bi vas izdal; in če bi bilo moje srce zmožno take misli, bi ga izruval s temile svojimi rokami... Razumete, gospod de Pardaillan?...«

Roussotte in Páquette sta preplašeno viknili, ko sta začuli to ime. Páquette je stekla k vratom in jih je naglo zaprla. Karel, ki je bil že planil kvišku, je sedel nazaj. Pardaillan si je potegnil z dlanmi po čelu, da bi pregnal smrtonosne misli, ki so ga morile. Ženski sta se trepetaje zazrli vanj in zamrmrali s sklenjenimi rokami:

»On je!...«

Vse to je trajalo jedva trenutek.

»Kdo ste, gospod?« je vprašal vitez. »Odkod me poznate? In če me poznate, zakaj ne storite, kakor je razglašeno?«

»Poglejte ti dve nesrečnici, gospod de Pardaillan,« je odvrnil neznavec. »Vlačugi sta in ne moreta mi zameriti, če ju imenujem s to besedo. Pet tisoč zlatnikov bi bilo za njiju dve bogastvo. In vendar jima čitam na obrazih, da bi rajši umrli kakor ovadili Pardaillana!...«

»Zato, ker ga ljubimo vsi, kar nas je ponižanih!« je rekla Páquette.

»In ljubimo ga, ker nas ne prezira zaradi naše nesreče,« je dejala Roussotte.

»Biriči, ki gonijo siromake v ječo, so že nekaterikrat bežali pred njegovim rapirjem,« je povzela Páquette.

In Roussotte je dodala:

»Gospod vitez je prijatelj vseh, ki plakajo. Njegova beseda je trda, kadar govori z močnimi, in mehka, kadar se obrača do nas, ki smo šibki. Gospodarji in zatiralci, ki nas izjemajo in obešajo, poznajo njegovo železno roko. Tako je rekla Catho, ko je zbrala vse uboge pouličnice od starke do mladice in nas je povela na Tempel, da smo osvobodile zaščitnika bednih in žaljenih... In zdaj, ko vas vidim, gospod vitez... oh, kako srečna sem, da sem bila izmed tistih, ki smo vdrlje v Tempel!...«

Roussotte je bil vsa vzhičena in pomlajena. Ihtela je od veselja in ganjenosti srca.

Hocete dobro prodati? Hocete dobro kupiti?

Potem obrnite se na
Komisijsko prodajno podjetje

Ljubljana, Velesejem „EZO“ Paviljon „I“
Tel. 2140

Prevzema v komisijsko prodajo dobro ohranjene predmete pohištvo, stroje, avtomobile, motorje, kolesa itd.

Prodajni predmeti so ceni, občinstvu na ogled vsak dan na

Velesejmu v paviljonu „I“. Telefon 2140

Poslužite se ugodne prilike!
Pojasnita brezplačno!

Nikake posredovalne prodaje! Iz tovarne naravnost k Vam!

Vabimo Vas, da si ogledate našo zalogo

pomladne moške konfekcije

kakor tudi obleke za diake in otroke

Ne dajemo na obroke!

Pač pa smo posebno ceni in solidni!

Mehanična tovarna oblek d. d.

podružnica Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Veselo Veliko noč

Vam bo napravil samo naš pravi angleški

GRAMOFON

znamke

„His Master's Voice“

Kulosalna, naravnost očarljiva jakost in čistost glasa naših aparatov je ned segljiva

A. RASBERGER, Ljubljana

Tavčarjeva ulic. 5.

Preporoča se MAST znamke J.P.

lastni izdelki tvrdke:

Evald Popovič, Ljubljana.

Cena nizka, blago izborna.

Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg

PREKAJENO MESO

vedno v zalogi po izvanredno nizki ceni

Lesna trgovina na deželi lače žensko pisarniško moč.

Prednost imajo one, ki so zmožne več jezikov v govoru in pisavi. Ponudbe — pod »Takoje« na Aloma Company — Ljubljana. 4757-a

Kupujem zlato

in zlatnike, briljante in bisere po na višjih dnevnih cenah.

R. Almoslechner

Cel e. Prešernova ulica št. 1.

V sedanji stavbni sezoni priporočamo

za nakup vsakovrstnega stavbnega materiala, kakor nosilk (traverz), prima portland cimenta, šinkaturja, žične mreže, žičnikov, okovja in druge železne znane domačo tvrdko

Schneider & Verovšek Dunajska c. 16 v Ljubljani,

z največjo zalogo po najnižjih konkurenčnih cenah na veliko in malo.

Zahvala.

Povodom prebriske izgube našega iskro no ljubljene soproga oz očeta gospođa

Rajmunda Andretto

tovarnarja

nam je došlo toliko odkritih izrazov sočutja, da nam je nemogoče zahvaliti se vsakemu. Zato izrekamo tem potom našo najglobljo kejšo za valo vsem darovalcem krasnih ven cvet in cvet, posebno pa gozbenem društvu „Gradaščica“ za ganjive žalostinke, kakor tudi gasilnemu društvu Vič. Gihce za častno sprmitvo pri pogrebu. Nadalje velja naša zahvala tudi vsem številnim pokojnikovim prijateljem in znancem, ki so ga v tako mnogobrojnem številu sprmiti na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat naša srčna zahvala

V č. Ljubljana, dne 14. aprila 1927

Žalujoča rodbina Andretto

Potrli neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naš iskreno ljubljani soproga, oziroma sin, brat in svak, gospod

FRANC LESKOVAR

posestnik, gostilničar in mesar

sreda, dne 13. aprila 1927 ob pol 12. uri po dolgi in mukepolni boleznini in v neizmeri potrpeljivosti, previden s tolažili svete vere, v 36 letu svoje dobe, Bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v petek, dne 15. aprila 1927 ob 15. uri iz hiše žalosti, Pragersko št. 75, na župno pokopališče v Spodnji Polskavi.

Sveta maša zadušnica bo darovana dne 19. aprila ob 8. uri dopoldne v župni cerkvi v Spodnji Polskavi.

Pragersko, dne 13. aprila 1927.

LJUDMILA LESKOVAR, roj. Mule, soproga in vsi ostali globoko žalujoči sorodniki.

Previden s tolažili sv. vere je danes zatisnil za vedno svoje trudne oči naš srčno ljubljani brat, svak in stric, gospod

Janez Klemenčič

sedlarski mojster

Pogreb blagopokojnega se bo vršil na veliki petek, ob 9. dopoldne, na domače pokopališče.

V Selcih nad Šofo Loko, dne 13. aprila 1927

Zalu čča brata Anton in Matevž Klemenčič Martin Demšar in vsi ostali sorodniki

J. Stjepušin — Sisak

priporoča boljše tamburice, strune, partiture, tole in ostale potrebščine na vsa glasbila. Odlično na priliki izložit!

Narobebejša dama

postane vitka — če boče Uspeh viden se v par točah — To dosežete s uporabo angleškega reaktivnega preparata „BANO“ čudo, ki daje moderno ravno linijo! Uspeh najzgodnejših sovremnih denar. Cena: 300.000 franko 30 Din. Uporaba: enačnja, novo stilo prilagojeno. Naročila na naslov: „Sanitaria“ Crikvenica — Primorje

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

Odvetnik

dr. Vladimir Knaflič

se je preselil in ima sedaj svojo pisarno na

Miklošičevi cesti št. 16-II.

(Bambergova hiša, kjer je Delniška tiskarna). Telefon 26-11.

FRAN KRAIGHER

krojaški mojster in izdelovatelj preoblečenih gumbov LJUBLJANA, Cankarjevo nabrežje 7

se priporoča za vsa v krojaško stroko spadajoča dela po zmernih cenah. Točna in solidna postrežba; popravila in preobračanje oblek se rade volje sprejme.

Pozor!

Posestniki bencinmotorjev in tovornih avtomobilov!

Glasom odredbe gen. direktije davkov z dne 31. marca 1927 dobijo od 1. aprila 1927 naprej vsi posestniki motorjev na pogon

obrtnih, industrijskih in poljedelskih strojev bencin trošarine prosto.

Priporočamo se za dobavo trošarine prostega bencina po Din 4— pri 1 kg ceneje od zatrošarinjenega. Dravogradska rafinerija mineralnega olja družba z o. z. DRAVOGRAD.

Edin dobavitelj trošarine prostega bencina Slovenije.

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem otvoril

higijenično brivnico

v Trnovem, Cerkevna ulica št. 1

ter se cenjenemu občinstvu kar najtopleje priporočam.

FRANJO ŽABJEK, brivski mojster, Ljubljana.

Specijelno striženje bubi frizur.

Zvitke

(role) za računske stroje, ček in kontrolne zvitke za blagajne vseh sistemov, ima vedno v zalogi

Lud. Baraga, Ljubljana, Selenburgova ul. 6/I.

Telefon 4980

49 6